

### บทที่ 3

การจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศตามข้อตกลงเฮก  
(The Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs)  
ภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 (Geneva Act) ของ WIPO

แนวคิดในการจัดทำกรรมสารเจนีวา 1999 เกิดขึ้นในช่วงระหว่าง ปี ค.ศ. 1991-1997 เมื่อองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) จัดให้มีการประชุมคณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ (Committee of Experts) เพื่อร่วมกันจัดทำร่างกรรมสารฉบับใหม่โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะขยายข้อตกลงเฮก ๙ ให้เป็นสนธิสัญญาที่ครอบคลุมทั่วโลก (global treaty) ทั้งนี้เนื่องจากข้อตกลงเฮก ๙ ภายใต้กรรมสารลอนดอน 1934 และกรรมสารเฮก 1960 แม้จะมีมากกว่า 60 ปีแต่กรรมสารทั้งสองฉบับยังมีประเทศเข้าเป็นภาคีสมาชิกจำนวนไม่มากเมื่อเทียบกับสนธิสัญญาอื่นๆของ WIPO ทั้งประเทศที่มีบทบาทสำคัญในตลาดการค้าระหว่างประเทศอย่าง สหรัฐอเมริกา อังกฤษ หรือญี่ปุ่น ซึ่งมีผู้ยื่นขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นจำนวนมากก็ยังไม่ได้เข้าเป็นภาคีของข้อตกลงเฮก ๙ ภายใต้กรรมสารใด ด้วยเหตุผลที่ว่าบทบัญญัติเดิมตามกรรมสารทั้งสองฉบับ มีขั้นตอนและกระบวนการขอรับความคุ้มครองไม่สอดคล้องกับหลักการและขั้นตอนการขอรับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในของประเทศที่ใช้ระบบตรวจสอบความใหม่ก่อนให้ความคุ้มครอง

ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญ (Committee of Experts) จึงได้ร่วมกันจัดทำร่างกรรมสารฉบับใหม่ขึ้นเพื่อแก้ไขข้อขัดข้องตามบทบัญญัติแห่งกรรมสารฉบับเดิม ต่อมาเมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม ค.ศ. 1999 องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกจึงจัดให้มีการประชุมทาง การทูตเพื่อลงนามรับรองกรรมสารฉบับใหม่ของข้อตกลงเฮก ๙ (กรรมสารเจนีวา 1999) นอกจากนี้ ภายใต้กรรมสารฉบับใหม่ยังเปลี่ยนชื่อข้อตกลงเดิมจากข้อตกลงเฮกว่าด้วยการยื่นแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (The Hague Agreement Concerning the International Deposit of Industrial Designs) เป็นข้อตกลงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (The Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs) อนึ่ง วัตถุประสงค์สำคัญในการจัดทำกรรมสารเจนีวา 1999 มีอยู่ 2 ประการ คือ

1) จูงใจประเทศที่ยังไม่เข้าร่วมระบบจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศตามข้อตกลงเฮก ฯ เข้าเป็นภาคีภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 โดยการสร้างหลักการให้สอดคล้องกับระบบการให้ความคุ้มครองตามกฎหมายภายในโดยเฉพาะประเทศที่ใช้ระบบตรวจสอบ เช่น ขยายกำหนดเวลาให้ประเทศภาคีที่ใช้ระบบตรวจสอบมีสิทธิปฏิเสธการให้ความคุ้มครองจากเดิม 6 เดือนเป็น 12 เดือน หรือกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมให้ประเทศภาคีที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองสามารถเรียกเก็บได้สูงขึ้น เป็นต้น

2) ดำรงไว้ซึ่งหลักการเดิมของระบบเฮก คือ ขั้นตอนการขอรับความคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในทางระหว่างประเทศต้องเรียบง่ายไม่ซับซ้อน นอกจากนี้ยังสร้างบทบัญญัติเพื่อจูงใจให้ผู้ยื่นคำขอต้องการขอรับความคุ้มครองภายใต้ระบบเฮก เช่น ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนสามารถร้องขอเลื่อนการประกาศโฆษณาแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของตนออกไปได้นานถึง 30 เดือน

จากการจัดประชุมเพื่อลงนามรับรองกรรมสารเจนีวา 1999 มีประเทศส่งตัวแทนร่วมกันลงนามทั้งสิ้น 24 ประเทศ ในนี้มีประเทศญี่ปุ่นและสหรัฐอเมริการ่วมลงนามด้วย แต่ขณะนี้ยังอยู่ในระหว่างการพิจารณาเพื่อเข้าเป็นภาคี ดังนั้นการศึกษาถึงหลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศตามข้อตกลงเฮก ฯ ภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยกำลังอยู่ในระหว่างการเจรจาตกลงเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) กับประเทศสหรัฐอเมริกาและญี่ปุ่น<sup>1</sup> หากเจรจาสำเร็จย่อมนำมาซึ่งการเปิดตลาดส่งออกและนำเข้าสินค้าระหว่างกัน และย่อมหลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะถูกประเทศคู่ค้าผลักดันให้ประเทศไทยยกระดับมาตรฐานการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาให้เป็นที่ยอมรับของนานาประเทศ ดังนั้นการศึกษาถึงหลักเกณฑ์และวิธีการจดทะเบียนตามข้อตกลงเฮกจึงเป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมเพื่อเข้าเป็นภาคี ซึ่งเป็นวิธีการที่ดีที่สุดในการป้องกันการถูกละเมิดการออกแบบเมื่อประเทศไทยเปิดตลาดการค้าเสรีกับต่างประเทศ

---

<sup>1</sup> อรรถพรณ พันธ์พัฒนา, ประเด็นใหม่ เรื่อง สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา ภายใต้ความตกลงเรื่องเขตการค้าเสรีของประเทศสหรัฐอเมริกา, น. 5.

### 3.1 วิธีการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 และกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป (Common Regulation)

หากคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศอยู่ภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 ตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาข้างต้น<sup>2</sup> ผู้ที่ประสงค์จะยื่นคำขอจดทะเบียนภายหลังวันที่ 1 เมษายน 2004 จะต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกรรมสารเจนีวา 1999 (Geneva Act of July 2, 1999), กฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป (Common Regulation Under the 1999 Act, the 1960 Act and the 1934 Act of the Hague Agreement) และบทบัญญัติอันเกี่ยวกับโครงสร้างและรูปแบบคำขอจดทะเบียนตามที่กำหนด (Administrative Instructions for the Application of the Hague Agreement)

#### 3.1.1 ขั้นตอนการยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ (filing of application)

##### 1) ผู้มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียน (applicant)

ตามมาตรา 3 ผู้ที่มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล ซึ่ง

(1) มีสัญชาติของประเทศภาคีสัญญา หรือมีสัญชาติของประเทศใดประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นภาคีสัญญาตามกรรมสารนี้ หรือ

(2) มีภูมิลำเนา (domicile) อยู่ในดินแดนของประเทศภาคีสัญญาหรือในดินแดนของประเทศสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นภาคีสัญญาตามกรรมสารนี้ หรือ

(3) มีถิ่นที่อยู่อาศัย (habitual residence) ในดินแดนของประเทศภาคีสัญญาหรือในดินแดนของประเทศสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นภาคีสัญญาตามกรรมสารนี้ หรือ

(4) มีสถานประกอบการอุตสาหกรรม (industrial establishment) หรือสถานประกอบการพาณิชย์ (commercial establishment) อย่างแท้จริงตั้งอยู่ในดินแดนของประเทศภาคีสัญญาหรือในดินแดนของประเทศสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศซึ่งเป็นภาคีสัญญาตามกรรมสารนี้

การยื่นคำขอจดทะเบียนภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 ได้ขยายขอบเขตผู้ที่มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนเพิ่มเติมจากเดิมโดยอาศัย “หลักถิ่นที่อยู่อาศัย” เพื่อที่จะแก้ไขการตีความที่แคบ

---

<sup>2</sup> โปรดดู บทที่ 2 น. 51-53.

เกินไปของ “หลักภูมิฉำเนา” ที่ใช้อยู่เดิมตามกรรมสารเฮก 1960 และกรรมสารลอนดอน 1934 อย่างไรก็ตาม การตีความหรือแปลความหมายของคำว่ำ สัญชาติ,ภูมิฉำเนา,ถิ่นที่อยู่อาศัยและสถานประกอบการอุตสาหกรรมและสถานประกอบการทางพาณิชย์ เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายของประเทศภาคีสัญญานั้นซึ่งอาจมีความหมายแตกต่างกันไป อนึ่ง ประเทศภาคีสัญญาที่กล่าวมาข้างต้นที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนอาศัยการมีสัญชาติ,ภูมิฉำเนา,สถานประกอบการหรือถิ่นที่อยู่อาศัย ของประเทศดังกล่าวเพื่อใช้สิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศตามกรรมสารเจนีวา 1999 เรียกว่า ภาคีสัญญาของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน (applicant's contracting party)<sup>3</sup>

นอกจากนี้การยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 อาจเป็นกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอร่วมกันหลายคน (several applicant) แต่มีข้อกำหนดว่าผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนแต่ละคนต้องได้รับสิทธิการยื่นจดทะเบียนผ่านภาคีสัญญาที่อยู่ภายใต้กรรมสารเดียวกัน กล่าวอีกนัยคือ ภาคีสัญญาของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน (applicant's Contracting party) แต่ละคนต้องผูกพันอยู่ภายใต้กรรมสารเดียวกัน ทั้งนี้โดยไม่คำนึงว่าภาคีสัญญาของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนของแต่ละคนจะต้องเป็นภาคีสัญญาเดียวกัน หรือการได้สิทธิการขอรับความคุ้มครองของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนทั้งหลายจะต้องอาศัยความเกี่ยวพันตามหลักสัญชาติ,ภูมิฉำเนาหรือถิ่นที่อยู่อาศัยเช่นเดียวกัน<sup>4</sup>

ตัวอย่างเช่น ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนคนหนึ่ง สัญชาติของประเทศ A (ภาคีสัญญาของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนคือ ประเทศ A) ซึ่งเป็นภาคีสัญญาข้อตกลงเฮกภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนร่วมคนที่สองมีภูมิฉำเนาอยู่ในประเทศ B (ภาคีสัญญาของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนคือ ประเทศ B) ซึ่งเป็นภาคีสัญญาข้อตกลงเฮกภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 เช่นเดียวกัน ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนทั้งสองคนสามารถร่วมกันยื่นคำขอคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมาในคำขอฉบับเดียวกันได้

---

<sup>3</sup> มีความหมายเช่นเดียวกับรัฐต้นกำเนิด (state of origin) ตามกรรมสารเฮก 1960 แต่เนื่องจากภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 เปิดโอกาสให้องค์การระหว่างประเทศเข้าเป็นภาคีสัญญาได้จึงต้องเปลี่ยนเป็นภาคีสัญญาของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน (applicant's contracting party) เพื่อให้ครอบคลุมถึงกรณีองค์การระหว่างประเทศด้วย

<sup>4</sup> WIPO, Guide to the International Registration of designs ,Part BII, p. 4.

## 2) การแต่งตั้งตัวแทนเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียน

ในการดำเนินการเพื่อจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศตามข้อตกลงเฮกนั้น เจ้าของแบบซึ่งประสงค์จะขอรับความคุ้มครองอาจดำเนินการต่างๆเกี่ยวกับการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเองโดยตรง หรืออาจแต่งตั้งตัวแทน (representation) เพื่อดำเนินการต่างๆตามขั้นตอนการจดทะเบียนที่กำหนดไว้แทนตนก็ได้<sup>5</sup> ทั้งนี้เนื่องจากขั้นตอนในการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศมีหลายขั้นตอนที่ต้องประสานงานกับสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (International Bureau of WIPO) ทั้งมีข้อกำหนดที่ต้องปฏิบัติตามหลายประการ หากผู้ประสงค์จะยื่นขอจดทะเบียนดำเนินการเองก็คงสร้างความยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินการ และอาจก่อให้เกิดความเสียหายอื่นๆตามมา

นอกจากนี้ในการแต่งตั้งตัวแทนเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนนั้น กฎระเบียบข้อบังคับทั่วไปไม่ได้กำหนดถึงคุณสมบัติของตัวแทนในการจดทะเบียนไว้ ดังนั้นเจ้าของแบบที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองจึงมีอิสระที่จะแต่งตั้งบุคคลใดๆไม่ว่าจะเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนในการดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนได้ อย่างไรก็ตามหากเป็นการยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านสำนักงานภายในของภาคีสัญญาใด ภาคีสัญญาดังกล่าวอาจกำหนดคุณสมบัติของตัวแทนในการจดทะเบียนไว้ ซึ่งส่วนใหญ่มักกำหนดให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งไม่มีที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ภายในประเทศของตน จะต้องแต่งตั้งหรือมอบอำนาจให้ตัวแทนซึ่งเป็นบุคคลผู้มีสัญชาติของประเทศตนเป็นผู้ดำเนินการขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแทน เพื่อเป็นการส่งเสริมผู้ประกอบการวิชาชีพภายในประเทศของตน<sup>6</sup>

การแต่งตั้งตัวแทนในการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหากระบุไว้หลายคนจะถือเพียงบุคคลเดียวที่ระบุไว้ลำดับแรกในคำขอจดทะเบียนเป็นตัวแทนผู้มีอำนาจในการดำเนินการต่างๆตามขั้นตอนแทนเจ้าของแบบ รวมถึงมีอำนาจติดต่อประสานงานกับสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) โดยรายชื่อและที่อยู่ของตัวแทนที่ได้รับการแต่งตั้งจะถูกบันทึกไว้ในทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสาร

<sup>5</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 3

<sup>6</sup> William T. Fryer III, The Geneva Act (1999) of the Hague Agreement Concerning the International Registration of Industrial Designs, (Kluwer Law Publication), p. 85.

3) สิ่งที่ต้องจัดเตรียมในการยื่นขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

ตามข้อตกลงเฮกฯ ภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 กำหนดให้เจ้าของแบบซึ่งประสงค์จะขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ จะต้องจัดเตรียมสิ่งต่างๆ ดังต่อไปนี้

(1) เอกสารสำหรับการยื่นขอจดทะเบียน

ก. คำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (international application)

การยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 จะต้องใช้คำขอตามแบบฟอร์มที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) กำหนดไว้ตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับทั่วไป<sup>7</sup> ซึ่งได้แก่ แบบฟอร์ม DM/1(E)<sup>8</sup> โดยขอรับแบบฟอร์มได้จากสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) หรือดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก <http://www.wipo.int> หรืออาจจัดทำขึ้นเองโดยใช้รูปแบบตามที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศกำหนด อนึ่ง การกรอกรายละเอียดในแบบฟอร์มคำขอจดทะเบียนและเอกสารประกอบคำขอจดทะเบียนจะต้องใช้วิธีการพิมพ์เท่านั้น ห้ามกรอกข้อความด้วยลายมือมิฉะนั้นสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) จะไม่รับคำขอจดทะเบียน และต้องจัดทำเป็นภาษาเดียวกัน ซึ่งผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนอาจเลือกใช้ภาษาอังกฤษหรือฝรั่งเศสก็ได้<sup>9</sup> แต่หากยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านสำนักงานภายในของภาคีสัญญาใด ภาคีสัญญานั้นอาจกำหนดภาษาที่ใช้ในการจดทะเบียนไว้ โดยอาจให้ใช้ภาษาอังกฤษหรือภาษาฝรั่งเศส ภาษาใดภาษาหนึ่งโดยเฉพาะ นอกจากในเรื่องของแบบฟอร์มและภาษาที่ใช้แล้ว คำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

<sup>7</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 7

<sup>8</sup> DM/ แบบฟอร์มใช้เฉพาะสำหรับคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้กรรมสารลอนดอน 1934

DM/1 แบบฟอร์มที่สามารถใช้กับคำขอจดทะเบียนทุกประเภท

DM/1(E) แบบฟอร์มที่ใช้เฉพาะคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 และ/หรือ กรรมสารเฮก 1960

<sup>9</sup> โปรดดู กฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 6

### องค์ประกอบของคำขอจดทะเบียน

ตามมาตรา 5 ประกอบกฎข้อ 7 ของกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป ได้กำหนดองค์ประกอบในคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศไว้ 3 ประเภท

#### 1. องค์ประกอบข้อบังคับเด็ดขาด (mandatory contents)<sup>10</sup>

ประกอบด้วยรายละเอียดต่างๆที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องจัดให้มีในคำขอจดทะเบียนทุกฉบับ โดยรายละเอียดอันเป็นองค์ประกอบข้อบังคับเด็ดขาดนี้จะถูกกำหนดไว้ในแบบฟอร์มอยู่แล้ว ซึ่งผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องกรอกข้อมูลในรายการต่างๆให้ครบ คำขอจดทะเบียนจึงจะมีผลสมบูรณ์โดยมีรายการดังต่อไปนี้

- คำร้องขอเข้าสู่กระบวนการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999
- ชื่อและที่อยู่ของผู้จดทะเบียน เพื่อให้ใช้ในการติดต่อสื่อสารใดๆระหว่างสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) กับผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน และหากเป็นกรณีที่มีผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนร่วมหลายคน (several applicant) โดยมิได้มีการแต่งตั้งตัวแทนในการจดทะเบียน ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องระบุที่อยู่เพื่อใช้สำหรับติดต่อสื่อสารไว้โดยเฉพาะ
- ข้อระบุถึงสิทธิในการยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (entitlement to file) โดยต้องระบุชื่อประเทศภาคีสัญญาของข้อตกลงเฮกภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 ซึ่งผู้จดทะเบียนมีสัญชาติหรือภูมิลำเนาหรือถิ่นที่อยู่อาศัยหรือมีสถานประกอบอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมอย่างแท้จริงและจริงจังของประเทศดังกล่าว
- รูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (reproduction) ตามจำนวนที่กำหนด และหากเป็นแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มี 2 มิติ หากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนประสงค์จะขอเลื่อนการประกาศตีพิมพ์โฆษณาออกไปก็จะต้องส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (specimen) ตามจำนวนที่กำหนดแทนการส่งรูปภาพพิมพ์แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- ระบุผลิตภัณฑ์ซึ่งจะนำมาใช้กับแบบที่ยื่นขอจดทะเบียน ทั้งนี้คำขอจดทะเบียน 1 ฉบับ อาจยื่นขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ถึง 100 แบบ (several designs) และในกรณีนี้ผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาใช้กับแบบที่ยื่นขอจดทะเบียนจะต้องอยู่ในหมวดหมู่เดียวกันตามการจำแนกหมวดหมู่ผลิตภัณฑ์ของข้อตกลงลูการ์โน (Locarno Agreement Establishing an International Classification for Industrial Designs 1968)<sup>11</sup>

<sup>10</sup> โปรดดู Article 5 (1) of Geneva Act และกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 7 (3)

<sup>11</sup> WIPO, *supra* note 4, p.3.

- ชื่อภาคีสัญญาที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนประสงค์ที่จะขอรับความคุ้มครองในรูปแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (designated contracting parties)
- ค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามอัตราที่กำหนดรายการต่างๆข้างต้นเป็นองค์ประกอบข้อบังคับเด็ดขาด (mandatory contents) ที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนหรือตัวแทนจะต้องจัดให้มีครบถ้วนอย่างเคร่งครัด หากขาดตกบกพร่องคำขอจดทะเบียนจะไม่สมบูรณ์ สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) จะกำหนดเวลาให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนหรือตัวแทน (กรณีมีการแต่งตั้งตัวแทน) ทำการแก้ไขให้สมบูรณ์เสียก่อนภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งมีผลให้วันจดทะเบียน (filing date) ต้องเลื่อนออกไปทำให้ผู้ประกอบการซึ่งยื่นคำขอจดทะเบียนไม่อาจได้รับความคุ้มครองในรูปแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของตนได้ทันตามความต้องการของตลาดและหากในที่สุดผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ทำการแก้ไขข้อบกพร่องภายในระยะเวลาที่สำนักทะเบียนระหว่างประเทศกำหนด สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะไม่ทำการพิจารณาคำขอจดทะเบียนดังกล่าว

## 2. องค์ประกอบข้อบังคับเพิ่มเติม (additional mandatory contents)<sup>12</sup>

หากประเทศที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนประสงค์จะขอรับความคุ้มครองในรูปแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (designated contracting parties) เป็นประเทศที่ใช้ระบบตรวจสอบก่อนให้ความคุ้มครองและประเทศดังกล่าวได้แสดงเจตนาโดยทำแถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยการ WIPO ในเวลาที่เข้าเป็นภาคีสัญญาร่วมบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของตนได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องระบุนายการเพิ่มเติมจากองค์ประกอบข้อบังคับเด็ดขาด กรณีนี้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนต้องปฏิบัติตาม โดยองค์ประกอบข้อบังคับเพิ่มเติมที่ภาคีสัญญาสามารถกำหนดเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากองค์ประกอบข้อบังคับเด็ดขาด ซึ่งมีได้เพียง 3 ประการ กล่าวคือ

- ข้อมูลและรายละเอียดเกี่ยวกับผู้สร้างสรรค์แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- คำบรรยายเกี่ยวกับแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- ข้ออธิสิทธิ (claim)<sup>13</sup>

<sup>12</sup> โปรดดู Article 5 (2) of Geneva Act และกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 7(4)

<sup>13</sup> แม้ภาคีสัญญาที่ระบุไว้เพื่อประสงค์จะขอรับความคุ้มครองไม่ได้กำหนดให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องระบุถึงผู้สร้างสรรค์หรือบรรยายเกี่ยวกับแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนอาจจะบรรยายการดังกล่าวได้เอง แต่หากเป็นข้ออธิสิทธิถ้าภาคีสัญญาที่ระบุไว้เพื่อ



### 3. องค์ประกอบข้อเลือก (optional contents)<sup>14</sup>

นอกจากองค์ประกอบที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนอาจะระบุรายการเพิ่มเติมเพื่อเป็นประโยชน์แก่การจดทะเบียนคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของตน เช่น คำแถลงขอใช้สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองก่อน, การขอถือประโยชน์จากการให้ความคุ้มครองชั่วคราวในกรณีที่มีการจัดแสดงงานระหว่างประเทศ, การขอเลื่อนประกาศตีพิมพ์โฆษณาออกไป เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในกรณีที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ระบุรายการอันเป็นองค์ประกอบข้อเลือกก็ไม่ทำให้คำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศดังกล่าวมีผลไม่สมบูรณ์

ในการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศภายใต้กรมสารเจนีวา 1999 ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องระบุรายการต่างๆ ในแบบฟอร์มคำขอจดทะเบียนให้ครบถ้วน โดยเฉพาะรายการซึ่งเป็นองค์ประกอบข้อบังคับเด็ดขาด (mandatory contents) เพื่อให้มีผลคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวโดยเร็วที่สุด เพราะหากสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศตรวจสอบพบข้อบกพร่องจะต้องส่งคำขอจดทะเบียนกลับมาให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนแก้ไขข้อบกพร่องภายในกำหนดเวลาเสียก่อน ย่อมส่งผลให้วันจดทะเบียนต้องเลื่อนออกไปอันเป็นการกระทบต่อผลประโยชน์ของผู้ประกอบการที่ประสงค์จะนำผลิตภัณฑ์ที่นำมาใช้กับแบบที่ขอจดทะเบียนเสียโอกาสนำสินค้าออกสู่ตลาดเพื่อแข่งขันกับผู้ประกอบการรายอื่นๆ ได้ทันความต้องการของตลาด

#### ข้อกำหนดพิเศษ (special requirement)

ภาคีสัญญากรมสารเจนีวา 1999 อาจแสดงเจตนาโดยทำแถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยการ WIPO ในเวลาที่เข้าเป็นภาคี ถึงข้อกำหนดพิเศษตามที่ได้บัญญัติไว้ในบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของตน ในเรื่อง “ข้อกำหนดพิเศษเกี่ยวกับผู้ยื่นคำขอ” และ “ข้อกำหนดพิเศษในเรื่องความเป็นเอกภาพของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม” ซึ่งหากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุภาคีสัญญาดังกล่าวเป็นภาคีสัญญาที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง (designated contracting parties) ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องปฏิบัติตามข้อกำหนดพิเศษดังกล่าวด้วย เพื่อให้แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้รับความคุ้มครองในดินแดนของภาคีสัญญาดังกล่าว

#### 1. ข้อกำหนดพิเศษเกี่ยวกับผู้ยื่นคำขอ

---

ขอรับความคุ้มครองไม่ได้กำหนดไว้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนก็ไม่สามารถกำหนดข้อถือสิทธิไว้ในคำขอจดทะเบียนได้

<sup>14</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule7(5)

ตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับทั่วไป (common regulation)<sup>15</sup> หากภาคีสัญญาที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนประสงค์จะขอรับความคุ้มครองได้กำหนดให้การยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องยื่นในนามของผู้สร้างสรรค์แบบ (creator) ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องระบุชื่อผู้สร้างสรรค์แบบไว้ในคำขอจดทะเบียนด้วย โดยบุคคลดังกล่าวจะถูกสันนิษฐานว่าเป็นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน (applicant) และหากบุคคลที่ระบุในคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในฐานะผู้สร้างสรรค์แบบมีบุคคลเดียวกันกับที่ระบุไว้ในฐานะเป็นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน คำขอจดทะเบียนจะต้องแนบเอกสารตามที่ภาคีสัญญาดังกล่าวกำหนดไว้เพื่อให้เกิดผลว่าคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้โอนจากบุคคลที่ระบุไว้ในคำขอจดทะเบียนในฐานะผู้สร้างสรรค์แบบไปยังบุคคลที่ระบุไว้ในคำขอจดทะเบียนในฐานะเป็นผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน

## 2. ข้อกำหนดพิเศษในเรื่องความเป็นเอกภาพของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

แนวคิดในเรื่องความเป็นเอกภาพของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (unity of design)<sup>16</sup> มาจากความพยายามที่จะทำให้ประเทศที่ใช้ระบบตรวจสอบก่อนจดทะเบียน (examining countries) ยอมรับหลักการหนึ่งในข้อตกลงเฮกที่กำหนดว่าผู้ยื่นคำขอสามารถยื่นขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้คำขอจดทะเบียนหนึ่งฉบับได้มากกว่า 1 แบบ (multiple designs) ทั้งนี้เพราะประเทศที่ใช้ระบบตรวจสอบก่อนจดทะเบียนโดยเฉพาะประเทศที่ให้ความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้กฎหมายสิทธิบัตรมักจะกำหนดให้แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะนำมาขอออกสิทธิบัตรในแต่ละครั้งจะต้องเป็นแบบที่อยู่ภายใต้แนวคิดเดียวกัน (a single design concept in an application) เพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบความใหม่เป็นไปโดยง่าย ซึ่งแนวคิดนี้แตกต่างจากระบบการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในบางประเทศที่อนุญาตให้จดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในแต่ละครั้งได้หลายแบบ โดยแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งหลายไม่ต้องมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นเพื่อจูงใจให้ประเทศที่ใช้ระบบตรวจสอบเข้าเป็นภาคีสัญญากรรมสารเจนีวา 1999 คณะผู้เชี่ยวชาญในการแก้ไขปรับปรุงร่างกรรมสารเจนีวา 1999 จึงได้หาแนวทางที่เหมาะสมเพื่อผสมผสานทั้ง 2 ระบบเข้าด้วยกัน<sup>17</sup> โดย

<sup>15</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 8

<sup>16</sup> ความเป็นเอกภาพของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (unity of design) หมายถึง คำขอจดทะเบียน 1 ฉบับ ประกอบไปด้วยแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตั้งแต่ 2 แบบ ขึ้นไปโดยแบบทั้งหลายจะต้องอยู่ภายใต้แนวคิดเดียวกัน

<sup>17</sup> William T. Fryer III, *supra* note 6, p. 94.

กำหนดเป็นหลักการทั่วไปว่าการขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้คำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ 1 ฉบับ ผู้ยื่นคำขออาจระบุแบบผลิตภัณฑ์ที่ประสงค์จะขอคุ้มครองได้ถึง 100 แบบ<sup>18</sup> ขณะเดียวกันก็กำหนดให้ภาคีคู่สัญญาทั้งหลายที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมาย ณ เวลาที่เข้าเป็นภาคีกำหนดให้แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งหลายที่จะระบุไว้ในคำขอจดทะเบียนฉบับเดียวกันต้องมีความเป็นเอกภาพภายใต้แนวคิดเดียวกัน (unity of design) หรือผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาใช้กับแบบที่นำมาขอจดทะเบียนในคำขอจดทะเบียนฉบับเดียวกันจะต้องมีความเป็นเอกภาพ (unity of production) หรือประโยชน์ในการใช้สอยแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมต้องสอดคล้องเป็นเอกภาพกัน (unity of use) หรือมีบทบัญญัติให้แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงต้องแยกขอจดทะเบียนในคำขอจดทะเบียนต่างฉบับกัน ต้องแจ้งข้อเท็จจริงนั้นโดยทำเป็นแถลงการณ์ไปยังผู้อำนวยการ WIPO เพื่อให้ภาคีคู่สัญญาดังกล่าวมีสิทธิที่จะปฏิเสธความคุ้มครองแก่แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ขาดความเป็นเอกภาพภายในดินแดนของตน<sup>19</sup> อย่างไรก็ตามสำนักงานภายในของภาคีคู่สัญญาดังกล่าวอาจไม่ใช้สิทธิปฏิเสธการให้ความคุ้มครองแต่สามารถทำการแก้ไขโดยแยกคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศเพื่อให้แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ระบุในคำขอจดทะเบียนสอดคล้องตามแนวคิดเดียวกัน<sup>20</sup> ในกรณีนี้สำนักงานภายในดังกล่าวมีสิทธิคิดค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมนอกเหนือไปจากที่ต้องชำระในการจดทะเบียนตามข้อตกลงเฮก ซึ่งค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมนี้จะปฏิบัติตามข้อกำหนดของแต่ละภาคีคู่สัญญาที่จะเรียกเก็บโดยตรงจากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน โดยไม่เกี่ยวกับขั้นตอนและกระบวนการตามระบบเฮก<sup>21</sup>

<sup>18</sup> โปรดดู Article 5(4) of Geneva Act ประกอบกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 7(3)(v)

<sup>19</sup> โปรดดู Article 13 of Geneva Act

<sup>20</sup> William T. Fryer III , *supra* note 6, p. 94.

<sup>21</sup> ข้อสังเกต : แม้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศจะระบุภาคีคู่สัญญาที่ทำแถลงการณ์เรื่องข้อกำหนดพิเศษเกี่ยวกับความเป็นเอกภาพของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นภาคีคู่สัญญาที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง (designated contracting parties) ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนยังคงมีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมหลายแบบ (multiple designs) มาในคำขอจดทะเบียนฉบับเดียวกันได้เพียงแต่การจดทะเบียนดังกล่าวอาจไม่มีผลในภาคีคู่สัญญาที่ทำแถลงการณ์ หากแบบทั้งหลายในคำขอจดทะเบียนฉบับเดียวกันไม่มีความเป็นเอกภาพสอดคล้องกัน

### การใช้สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองก่อน

แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมายื่นขอจดทะเบียนระหว่างประเทศภายใต้ระบบเฮก ไม่จำเป็นต้องเคยยื่นขอจดทะเบียนหรือขอรับสิทธิบัตรภายในประเทศใดมาก่อน อาจนำแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวมายื่นขอจดทะเบียนตามข้อตกลงเฮกเป็นครั้งแรกก็ได้<sup>22</sup> อย่างไรก็ตาม หากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนเคยยื่นขอรับความคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมครั้งแรกไว้ในประเทศอื่นที่เป็นภาคีของอนุสัญญากรุงปารีสฯ หรือเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก (แม้ประเทศนั้นจะไม่ได้เป็นภาคีอนุสัญญากรุงปารีสฯ ก็ตาม) ในการยื่นขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศตามข้อตกลงเฮกฯ ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนอาจใช้สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองก่อนตาม มาตรา 4 ของอนุสัญญากรุงปารีสฯ<sup>23</sup> แต่คำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศดังกล่าวจะต้องยื่นภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ได้ยื่นคำขอคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมครั้งแรก

การใช้สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองก่อน ผู้ขอจดทะเบียนจะต้องระบุสำนักงานทะเบียน, วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียนและเลขคำขอจดทะเบียน ที่มีการยื่นคำขอจดทะเบียนครั้งแรกไว้ในคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ พร้อมทั้งจัดส่งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องแก่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) หากไม่จัดส่งเอกสารดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด สำนักงานทะเบียนภายในที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุประสงค์ขอรับความคุ้มครองจะไม่นำการขอถือสิทธิครั้งแรกดังกล่าวมาพิจารณา

### การอ้างสิทธิคุ้มครองชั่วคราว

ภายใต้ข้อตกลงเฮกฯ ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนอาจอ้างสิทธิตาม มาตรา 11 แห่งอนุสัญญากรุงปารีสฯ ในการขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เคยถูกนำออกแสดงเผยแพร่มาก่อนแล้ว กล่าวคือ หากแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาขอจดทะเบียนระหว่างประเทศภายใต้ข้อตกลงเฮกฯ เคยถูกนำเสนอแสดงออกเผยแพร่ต่อสาธารณะซึ่งหน่วยงานรัฐเป็นผู้จัดหรืออนุญาตให้มีในดินแดนของรัฐใดรัฐหนึ่งมาแล้วและได้รับความคุ้มครองชั่วคราวตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของรัฐดังกล่าว ให้ถือว่าแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำออกแสดงในครั้งก่อนนั้น ไม่เป็นการเปิดเผยรายละเอียดและข้อมูลอันทำให้แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมขาดความใหม่ตามมาตรา 11 ของอนุสัญญากรุงปารีสฯ ในกรณีที่ต้องการ

<sup>22</sup> WIPO, *supra* note 4, p.3.

<sup>23</sup> See also Article 6 of Geneva Act.

อ้างสิทธิดังกล่าว ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องระบุวันเวลาและสถานที่ที่จัดงานแสดง รวมถึงหมายเลขแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เคยนำออกแสดงไว้ในคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศด้วย<sup>24</sup>

ข. รูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (reproductions of the industrial designs) หรือตัวอย่างผลิตภัณฑ์ (specimen)

นอกจากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องจัดเตรียมคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ (international application) ตามแบบฟอร์มที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) กำหนดแล้ว ยังต้องจัดทำรูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป (common regulation) เพื่อพรรณนาถึงลักษณะแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ประสงค์จะนำมาจดทะเบียน โดยยื่นมาพร้อมกับคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ

ตามกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไปกำหนดว่า รูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม อาจจัดทำเป็นภาพถ่ายหรือภาพวาดแบบโดยตรงหรือเป็นภาพผลิตภัณฑ์ประกอบแบบที่นำมาขอจดทะเบียน<sup>25</sup> ซึ่งอาจเป็นภาพสีหรือขาวดำ โดยรูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องแสดงให้เห็นถึงลักษณะแบบที่นำมาขอจดทะเบียนอย่างชัดเจนเพื่อให้แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองมีผลทางกฎหมายในประเทศที่ระบุขอรับความคุ้มครองได้อย่างครอบคลุมตามความประสงค์ของผู้ยื่นขอจดทะเบียน และแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม 1 แบบ อาจทำรูปภาพมาได้หลายรูปในมุมที่มองต่างกันทั้งนี้เพื่อเป็นการพรรณนาลักษณะแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาขอจดทะเบียนได้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ หากแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาขอจดทะเบียนเป็นแบบที่มีลักษณะ 2 มิติ (two-dimensional) และผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนร้องขอให้เลื่อนการประกาศตีพิมพ์โฆษณา ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนสามารถส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งปรากฏแบบที่จะนำมาขอจดทะเบียน (specimen) แทนการจัดส่งรูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม<sup>26</sup> วัตถุประสงค์ตามระเบียบข้อบังคับดังกล่าวมีขึ้นเพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรมสิ่งทอซึ่งสอดคล้องกับหลักการตามข้อตกลง TRIPS คือ ในกรณีแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาจดทะเบียนเป็นแบบ 2 มิติ (โดยมากมักเป็นการออกแบบเกี่ยวกับสิ่งทอ) และผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนขอเลื่อนการประกาศตีพิมพ์โฆษณาออกไปจนกว่าจะได้นำแบบที่

<sup>24</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 7(d)

<sup>25</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 9 (1)(a)

<sup>26</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 10(1)

นำมาจดทะเบียนออกสู่ตลาดเพื่อป้องกันการลอกเลียนแบบจากผู้ประกอบการรายอื่น คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางปฏิบัติที่เป็นการจูงใจผู้ประกอบการด้านอุตสาหกรรมสิ่งทอให้หันมาจดทะเบียนแบบภายใต้ระบบเฮกมากขึ้นโดยกำหนดให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนสามารถจัดส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งปรากฏแบบที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองแทนรูปภาพแสดงแบบ อันเป็นการช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในขณะยื่นคำขอจดทะเบียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการอุตสาหกรรมสิ่งทอที่มีแบบผลิตภัณฑ์จำนวนมากในการขอจดทะเบียนแต่ละคราว ทั้งนี้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องจัดส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมซึ่งปรากฏแบบที่จะขอจดทะเบียนหนึ่งตัวอย่างสำหรับสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศและอีกหนึ่งตัวอย่างสำหรับภาคีสัญญาทั้งหลายที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองที่แจ้งสำนักงานทะเบียนสากลว่าต้องการสำเนาการจดทะเบียนเพื่อใช้ตรวจสอบความใหม่ของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม โดยตัวอย่างผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งหมดที่ระบุในคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศจะต้องบรรจุไว้ในหนึ่งหีบห่อซึ่งกว้างไม่เกิน 30 เซนติเมตรและน้ำหนักไม่เกิน 4 กิโลกรัม

## (2) ค่าธรรมเนียม

โดยปกติการยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในแต่ละประเทศต้องเสียค่าธรรมเนียมตามที่แต่ละประเทศกำหนดไว้แตกต่างกัน เช่นเดียวกันการยื่นคำขอจดทะเบียนหรือคำขอต่ออายุการคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 ก็ต้องชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดไว้ในกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป (common regulation)<sup>27</sup> ดังนี้

ในกรณียื่นคำขอจดทะเบียนโดยตรงต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (direct to International Bureau) ค่าธรรมเนียมที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องชำระได้แก่<sup>28</sup>

### ก. ค่าธรรมเนียมเบื้องต้น (basic fee)

คือค่าธรรมเนียมที่ต้องจ่ายเป็นค่าดำเนินการต่าง ๆ ในการจดทะเบียนระหว่างประเทศให้แก่องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO)<sup>29</sup> โดยต้องชำระเสมอเมื่อมีการยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ

<sup>27</sup> การคำนวณค่าธรรมเนียมต่างๆไม่ว่าจะเป็นค่าธรรมเนียมในการยื่นคำขอจดทะเบียนหรือค่าธรรมเนียมในการขอต่ออายุการคุ้มครอง สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศมีโปรแกรมในการคำนวณให้บริการแก่บุคคลทั่วไปในเว็บไซต์ [http://www.wipo.int/hague\\_feecalculator/](http://www.wipo.int/hague_feecalculator/)

<sup>28</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 12 (1)

ข. ค่าธรรมเนียมในการประกาศโฆษณา (publication fee)

คือค่าธรรมเนียมสำหรับประกาศโฆษณารูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (reproduction) ในวารสารหรือเว็บไซต์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) โดยปกติต้องชำระเมื่อมีการยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ เว้นแต่กรณีที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนได้ร้องขอให้เลื่อนการประกาศโฆษณาออกไป กรณีนี้ในขณะยื่นคำขอจดทะเบียนยังไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมการประกาศโฆษณา แต่อย่างไรก็ตามต้องชำระภายหลังก่อนครบระยะเวลาขอเลื่อนประกาศสิ้นสุดลงไม่ช้ากว่า 3 เดือน<sup>30</sup>

ค. ค่าธรรมเนียมสำหรับประเทศที่ระบุเพื่อขอจดทะเบียน (standard designation fee)

คือค่าธรรมเนียมที่จ่ายสำหรับประเทศที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุเพื่อประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง ต้องชำระเมื่อมีการยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ หรือ

ง. ค่าธรรมเนียมเฉพาะประเทศ (individual designation fee)

คือค่าธรรมเนียมที่ประเทศภาคีคู่สัญญาบางประเทศได้แสดงเจตนาที่จะขอเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเองโดยตรงแทนค่าธรรมเนียมสำหรับประเทศที่ระบุเพื่อขอจดทะเบียน (standard designation fee) ซึ่งอัตราค่าธรรมเนียมเฉพาะประเทศนี้จะสูงกว่าค่าธรรมเนียมที่เรียกเก็บสำหรับการจดทะเบียนภายในของประเทศตนไม่ได้<sup>31</sup>

อัตราค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระข้างต้นจะถูกกำหนดไว้แน่นอนในตารางค่าธรรมเนียมที่แนบไว้ท้ายกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป (Common Regulation) แต่ในกรณีอัตราค่าธรรมเนียมเฉพาะประเทศ (Individual designation fee) จะถูกกำหนดโดยภาคีคู่สัญญาที่แสดงเจตนาเรียกเงินค่าธรรมเนียมดังกล่าวเองซึ่งอัตราค่าธรรมเนียมดังกล่าวจะถูกระบุไว้ในวารสารหรือเว็บไซต์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) โดยค่าธรรมเนียมทั้งหมดที่ต้องชำระแก่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) ต้องเป็นสกุลเงินสวิสฟรังก์เท่านั้น เว้นแต่ในกรณีการยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศผ่านสำนักงานภายในของภาคีคู่สัญญาอาจชำระเป็นสกุลเงินของภาคีคู่สัญญาดังกล่าวได้โดยสำนักงานภายในจะทำการแปลงเป็นสกุลเงินสวิสฟรังก์แล้วโอนต่อไปยังสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ

<sup>29</sup> William T. Fryer III *supra* note 6, p. 43.

<sup>30</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 16(3)(a)

<sup>31</sup> William T. Fryer III, *supra* note 6, p. 43.

วิธีการชำระค่าธรรมเนียมแก่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) อาจเลือกทำได้หลายวิธีดังนี้

1. โดยวิธีเปิดบัญชีกระแสรายวันไว้กับองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกแล้วทำการหักบัญชีเมื่อต้องมีการชำระค่าธรรมเนียมการจดทะเบียนภายใต้ระบบหัก การเปิดบัญชีดังกล่าวจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในกรณีที่มีการทำธุรกรรมต่างๆกับสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศอยู่เสมอ

2. โดยการโอนเงินเข้าบัญชีขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO)

3. โดยการจ่ายเช็คธนาคารในสกุลเงินสวิสฟรังก์

4. จ่ายเป็นเงินสดที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ

ในกรณีการยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศผ่านสำนักงานภายในของภาคีสัญญา (Indirect through nation office) นอกจากค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระดังกล่าวข้างต้นแล้ว ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการส่งคำขอจดทะเบียนผ่านสำนักงานภายใน (transmittal fee) ด้วย ซึ่งอัตราค่าธรรมเนียมเป็นไปตามที่สำนักงานภายในของภาคีสัญญาที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศผ่านกำหนด

4) การเสนอคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ

เมื่อผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนได้จัดเตรียมคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศและเอกสารต่างๆรวมถึงค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระถูกต้องครบถ้วนแล้ว ตามมาตรา 4 แห่งกรมสารเจนีวา 1999<sup>32</sup>บัญญัติให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนสามารถเสนอคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศได้ 2 ทาง คือ

(1) ยื่นโดยตรงต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (direct to International bureau)

โดยทั่วไป ผู้ประสงค์จะยื่นคำขอจดทะเบียนหรือตัวแทนที่ได้รับการแต่งตั้งต้องนำคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศและเอกสารตามที่กำหนดไปยื่นต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau) ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ซึ่งตั้งอยู่ที่กรุงเจนีวา ประเทศสวิสเซอร์แลนด์

<sup>32</sup> See also Article 4 of Geneva Act.



(2) ยื่นผ่านสำนักงานภายในของภาคีสัญญา (indirect through nation office)

การยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศโดยตรงต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ อาจสร้างภาระเรื่องค่าใช้จ่ายและการเดินทางแก่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน ดังนั้น มาตรา 4 แห่งกรมสารเจนีวา 1999 บัญญัติให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน หรือตัวแทนสามารถยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศผ่านสำนักงานภายในของภาคีสัญญาของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน (The office of the applicant's contracting party)<sup>33</sup> ได้

หากเป็นการยื่นโดยตรงต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ และสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศตรวจสอบคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศแล้วไม่พบข้อบกพร่อง วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ (filing date of the international application) ก็คือวันที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้รับคำขอจดทะเบียน แต่ในกรณีที่ตรวจสอบแล้วพบข้อบกพร่อง วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศคือวันที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้รับคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศที่มีการแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว<sup>34</sup> ในกรณีที่ยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศผ่านสำนักงานภายในของภาคีสัญญา หากสำนักงานภายในส่งคำขอจดทะเบียนไปยังสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศภายใน 1 เดือน<sup>35</sup> วันที่ยื่นคำขอจดทะเบียนก็คือวันที่ยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศต่อสำนักงานภายใน แต่หากเกิน 1 เดือน วันที่ถือว่ามีการยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศคือ วันที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้รับคำขอจดทะเบียนนั้นไว้ตามความเป็นจริง

---

<sup>33</sup> การยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศผ่านสำนักงานภายในของภาคีสัญญามีใช้ ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะสามารถยื่นต่อสำนักงานภายในของภาคีสัญญาใดก็ได้ แต่บุคคลจะสามารถยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศต่อสำนักงานภายในของภาคีสัญญาใด บุคคลดังกล่าวจะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามมาตรา 3 แห่งกรมสารเจนีวา 1999 กล่าวคือเป็นบุคคลที่มีสัญชาติของภาคีสัญญานั้นหรือมีภูมิลำเนา, ถิ่นที่อยู่อาศัยหรือสถานประกอบการอุตสาหกรรมหรือพาณิชยกรรมตั้งอยู่ในดินแดนของภาคีสัญญานั้น จึงจะมีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศต่อสำนักงานภายในของภาคีสัญญาดังกล่าวได้

<sup>34</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 14(2)

<sup>35</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 13

### 3.1.2 ขั้นตอนการจดทะเบียนระหว่างประเทศ (International Registration)

ขั้นตอนการจดทะเบียนระหว่างประเทศประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ ส่วนที่ดำเนินการโดยสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศซึ่งจะทำการตรวจสอบเบื้องต้นว่าคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศเป็นไปตามรูปแบบที่กำหนด (formal examination) หรือไม่ หากเห็นว่าคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศได้ทำตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะบันทึกคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศไว้ในทะเบียนระหว่างประเทศ (international register) และจะประกาศตีพิมพ์โฆษณาการจดทะเบียนระหว่างประเทศดังกล่าวในวารสารแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (international design bulletin) จากนั้นสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะส่งสำเนาประกาศไปยังสำนักงานภายในของภาคีที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองต่อไป และส่วนที่ดำเนินการโดยสำนักงานภายในของภาคีคู่สัญญาที่ระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองจะทำการตรวจสอบว่าแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ระบุในคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศเข้าหลักเกณฑ์แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในของตนหรือไม่ ซึ่งเป็นการตรวจสอบในเนื้อหาของระบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (substantive examination)

#### 1) ขั้นตอนโดยสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ

##### (1) การตรวจสอบเบื้องต้น (formal examination)

เมื่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้รับคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศแล้วจะดำเนินการตรวจสอบในเบื้องต้นว่าคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศได้ทำตามรูปแบบที่กำหนดไว้ในบทบัญญัติแห่งกรมสารเจนีวา 1999, กฎระเบียบข้อบังคับทั่วไปและบทบัญญัติอันเกี่ยวกับโครงสร้างและรูปแบบคำขอจดทะเบียนตามที่กำหนดหรือไม่ เช่น คำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศได้ทำตามแบบฟอร์มที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศกำหนดหรือไม่, ใช้ภาษาถูกต้องหรือไม่, กรอกรายการอันเป็นองค์ประกอบข้อบังคับครบถ้วนหรือไม่, รูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้จัดทำถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับทั่วไปหรือไม่ รวมไปถึงคิดคำนวณค่าธรรมเนียมที่จัดส่งมาพร้อมคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศว่าได้ชำระมาครบถ้วนหรือไม่ ในการตรวจสอบเบื้องต้นสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะไม่เข้าไปตรวจสอบเนื้อหาของระบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมว่าเข้าหลักเกณฑ์ที่จะได้รับความคุ้มครองหรือไม่เพราะเป็นหน้าที่ของสำนักงานภายในของภาคีคู่สัญญาที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุเพื่อขอรับความคุ้มครอง

ดังนั้นสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศไม่อาจปฏิเสธคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศโดยอาศัยเหตุผลว่าแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาขอจดทะเบียนขาดลักษณะเป็นแบบที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายสารบัญญัติ

หากสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศตรวจสอบเบื้องต้นแล้วพบว่าคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศมีข้อบกพร่องไม่เป็นไปตามข้อกำหนดสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะแจ้งไปยังผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนหรือตัวแทน เพื่อให้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องภายในเวลา 3 เดือน<sup>36</sup> ในกรณีเป็นข้อบกพร่องที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ได้ระบุนายการอันเป็นองค์ประกอบข้อบังคับเด็ดขาด (mandatory contents) หากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนมิได้แก้ไขข้อบกพร่องภายในเวลาที่กำหนดจะถือว่าผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนละทิ้งคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะไม่ทำการพิจารณาคำขอดังกล่าว แต่หากข้อบกพร่องที่พบเป็นกรณีผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ได้ระบุนายการอันเป็นองค์ประกอบข้อบังคับเพิ่มเติม (additional mandatory contents) หรือไม่ได้ระบุข้อกำหนดพิเศษ (special requirements)<sup>37</sup> ตามที่ภาคีสถิติสัญญาที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนประสงค์จะขอรับความคุ้มครองได้แจ้งไปยังผู้อำนวยการของ WIPO (General Director) แม้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะมีได้แก้ไขข้อบกพร่องภายในเวลาที่กำหนด ก็ไม่ถือว่าคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศดังกล่าวไม่สมบูรณ์ แต่ถือว่าคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศดังกล่าวมิได้ระบุนายการที่มีข้อบังคับเพิ่มเติมหรือข้อกำหนดพิเศษเป็นภาคีที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง

## (2) การจดทะเบียนระหว่างประเทศ

ภายหลังที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศตรวจสอบคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศแล้วไม่พบข้อบกพร่อง หรือข้อบกพร่องถูกแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะบันทึกคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมลงในทะเบียนระหว่างประเทศ (international register) และส่งหนังสือรับรองไปยังผู้ทรงสิทธิ (holder) ในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม<sup>38</sup>

ทะเบียนระหว่างประเทศจะประกอบไปด้วย<sup>39</sup>

<sup>36</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 14 (1)

<sup>37</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 14 (3)

<sup>38</sup> โปรดดู Article 10(1) of Geneva Act และกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 15(1)

<sup>39</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 15 (2)

- ข้อมูลทั้งหมดที่ระบุไว้ในคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ แต่หากเป็นกรณีคำขอจดทะเบียนขอใช้สิทธิคุ้มครองก่อน (priority claim) แต่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศเกิน 6 เดือน นับจากวันที่มีการยื่นขอคุ้มครองครั้งแรก เช่นนี้การขอใช้สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองก่อนจะไม่ถูกระบุไว้ในทะเบียน
- รูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ
- วันที่จดทะเบียนระหว่างประเทศ
- หมวดหมู่ของผลิตภัณฑ์ตามข้อตกลงโลกาภิวัตน์ที่นำมาใช้กับแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ

(3) การประกาศโฆษณา (publication) และการเลื่อนการประกาศโฆษณา (deferment of publication)

ลักษณะพื้นฐานประการหนึ่งของระบบจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศคือ การรวมศูนย์กลางการประกาศโฆษณาการจดทะเบียนไว้กับสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ<sup>40</sup> โดยหลังจากสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศบันทึกการจดทะเบียนลงในทะเบียนระหว่างประเทศแล้วจะประกาศโฆษณาการจดทะเบียนระหว่างประเทศดังกล่าวในวารสารแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (international design bulletin)<sup>41</sup> จากนั้นสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะส่งสำเนาประกาศโฆษณาพร้อมเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องไปยังสำนักงานภายในของภาคีที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองให้ดำเนินการต่อไป<sup>42</sup>

การประกาศโฆษณาในวารสารแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศประกอบไปด้วยข้อมูลต่อไปนี้

---

<sup>40</sup> สำนักงานภายในของภาคีคู่สัญญาอาจทำการประกาศโฆษณาอีกครั้งหนึ่งเพื่อเป็นการแปลประกาศโฆษณาให้เป็นภาษาท้องถิ่นแต่ทั้งนี้ต้องไม่สร้างภาระให้แก่ผู้ทรงสิทธิโดยการเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมจากการประกาศครั้งนี้

<sup>41</sup> วารสารแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศเป็นวารสารอิเล็กทรอนิกส์ปรากฏอยู่ในเว็บไซต์ของ WIPO [www.wipo.int](http://www.wipo.int) มีรายละเอียดต่างๆรวมทั้งรูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้รับการจดทะเบียนระหว่างประเทศและรายละเอียดเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงผู้ทรงสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและการต่ออายุการคุ้มครอง เป็นต้น

<sup>42</sup> See also Article 10 (3)(b) of Geneva Act

- ข้อมูลต่างๆที่บันทึกไว้ในทะเบียนระหว่างประเทศ (ซึ่งก็คือรายละเอียดต่างๆที่ได้ระบุไว้ในคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ)
- รูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม
- ในกรณีที่มีการขอเลื่อนการประกาศโฆษณาออกไป เมื่อมีการประกาศโฆษณาก็ต้องระบุวันที่การเลื่อนการประกาศสิ้นสุดลง

ส่วนระยะเวลาในการประกาศโฆษณานั้น โดยปกติสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ จะทำการประกาศโฆษณาภายใน 6 เดือนนับจากวันจดทะเบียนระหว่างประเทศ<sup>43</sup> (ซึ่งก็คือ 6 เดือนนับจากวันยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ) แสดงให้เห็นว่าสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศมีเวลาในการตรวจสอบเบื้องต้นนับจากได้รับคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศเป็นเวลา 6 เดือนก่อนทำการประกาศโฆษณาการจดทะเบียนระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามการประกาศโฆษณาอาจมีขึ้นในทันทีที่จดทะเบียนระหว่างประเทศหรือเลื่อนออกไปช่วงเวลาหนึ่ง หากว่าผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนร้องขอ

การจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน อาจยื่นคำร้องขอเลื่อนการประกาศโฆษณาออกไประยะหนึ่ง<sup>44</sup> ทั้งนี้ การเลื่อนการประกาศโฆษณา (deferred publication) เป็นบทบัญญัติที่มีขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรักษาความลับเกี่ยวกับแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาขอจดทะเบียนไว้จนกว่าผู้ประกอบการพร้อมจะนำแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวออกสู่ตลาด เพราะการประกาศโฆษณาทันทีที่จดทะเบียน อาจทำให้ผู้ประกอบการรายอื่นลอกเลียนหรือดัดแปลงจากรูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ปรากฏอยู่ในประกาศโฆษณาแล้วนำออกแสวงหาประโยชน์ก่อนผู้ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าของแบบที่ได้รับการจดทะเบียน นอกจากนี้ การเลื่อนประกาศโฆษณายังช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนในช่วงแรก กล่าวคือในการยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ หากมีการร้องขอเลื่อนการประกาศโฆษณา ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนยังไม่ต้องชำระค่าธรรมเนียมการประกาศโฆษณา (publication fee) ทันทีในขณะยื่นคำขอ โดยเฉพาะแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสองมิติ (two-dimension) หากมีการร้องขอเลื่อนประกาศโฆษณา ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนสามารถจัดส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์ซึ่งปรากฏแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จะขอจดทะเบียนมาแทนการส่งรูปภาพแสดงแบบ อันเป็นการเอื้อประโยชน์แก่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมสิ่งทอ ที่มีก๊วยชงจดทะเบียนหลายแบบ (multiple design) ในคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศหนึ่งฉบับ โดยไม่ต้องจัดทำรูปภาพ

<sup>43</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 17(1)(iii)

<sup>44</sup> See also Article 5 (5) of Geneva Act.

แสดงแบบซึ่งต้องเสียค่าใช้จ่ายจำนวนไม่น้อยในแต่ละแบบ แต่อย่างไรก็ตามผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนจะต้องชำระค่าธรรมเนียมการประกาศโฆษณาหรือส่งรูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไปยังสำนักทะเบียนระหว่างประเทศก่อนระยะเวลาการขอเลื่อนประกาศโฆษณาสิ้นสุดลงไม่ช้ากว่า 3 เดือน<sup>45</sup>

ระยะเวลาในการเลื่อนประกาศโฆษณาขึ้นอยู่กับบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของภาคีสถัญญา โดยปกติจะสันนิษฐานเบื้องต้นว่าภาคีสถัญญาอนุญาตให้มีการเลื่อนประกาศโฆษณาได้นาน 30 เดือน<sup>46</sup> อย่างไรก็ตาม หากภาคีสถัญญาใดที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในกำหนดระยะเวลาการเลื่อนประกาศโฆษณาน้อยกว่า 30 เดือน หรือไม่อนุญาตให้มีการเลื่อนการประกาศโฆษณา และได้แจ้งไปยังผู้อำนวยการของ WIPO ถึงข้อเท็จจริงดังกล่าว<sup>47</sup> กรณีเช่นนี้หากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนขอเลื่อนการประกาศโฆษณาในคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศต้องพิจารณาว่า<sup>48</sup>

1. กรณีคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศระบุภาคีสถัญญาซึ่งอนุญาตให้มีการเลื่อนการประกาศโฆษณาน้อยกว่า 30 เดือนเป็นภาคีที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง การประกาศโฆษณาจะเกิดขึ้นเมื่อครบเวลาตามที่ภาคีสถัญญาดังกล่าวได้อนุญาตไว้ และกรณีที่มีการระบุภาคีที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองมากกว่า 1 ภาคี การประกาศโฆษณาจะมีขึ้นเมื่อครบระยะเวลาที่น้อยที่สุดที่ภาคีใดภาคีหนึ่งได้อนุญาตไว้

2. กรณีคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศระบุภาคีสถัญญาซึ่งไม่อนุญาตให้มีการเลื่อนการประกาศโฆษณาเป็นภาคีที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง หากคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศได้ส่งรูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมาด้วยสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะแจ้งไปยังผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนว่าไม่สามารถเลื่อนการประกาศโฆษณาได้ และหากผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนไม่ขอถอนภาคีสถัญญาที่ไม่อนุญาตให้เลื่อนการประกาศโฆษณาออกจากภาคีที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองภายใน 1 เดือน นับแต่ได้รับแจ้ง ถือว่าคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศดังกล่าวไม่มีคำร้องขอเลื่อนการประกาศโฆษณา แต่หากเป็นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศที่ได้ส่งตัวอย่างผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมาแทนรูปภาพจะถือว่าคำขอจดทะเบียนระหว่าง

<sup>45</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 16(3)(a)

<sup>46</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 16(1)

<sup>47</sup> See also Article 11 (1) of Geneva Act

<sup>48</sup> See also Article 11(2),(3) of Geneva Act

ประเทศไม่ได้ระบุภาคีสัญญาที่ไม่อนุญาตให้เลื่อนการประกาศโฆษณาเป็นภาคีที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง

## 2) ขั้นตอนโดยสำนักงานภายในของภาคีที่ระบุเพื่อขอรับความคุ้มครอง

เมื่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้ประกาศโฆษณาการจดทะเบียนระหว่างประเทศ สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะส่งสำเนาประกาศโฆษณาการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ (a copy of the publication of the international registration) ไปยังสำนักงานภายในของภาคีสัญญาที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุเป็นภาคีสัญญาที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง<sup>49</sup> เพื่อทำการตรวจสอบเนื้อหาสาระของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมว่ามีลักษณะที่จะได้รับการคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของภาคีสัญญาดังกล่าวหรือไม่

### (1) การตรวจสอบเนื้อหาสาระ (substantive examination)

โดยทั่วไปการให้ความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในกฎหมายของแต่ละประเทศทั่วโลก จะแบ่งเป็น 2 ระบบ คือระบบตรวจสอบก่อนให้ความคุ้มครอง (examination) และระบบให้ความคุ้มครองทันทีโดยไม่ต้องตรวจสอบ (non-examination) ระบบตรวจสอบก่อนให้ความคุ้มครองเป็นระบบที่ประเทศส่วนใหญ่นิยมใช้กัน โดยจะมีสำนักงานภายในทำหน้าที่ตรวจสอบว่าแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาขอรับความคุ้มครองเข้าลักษณะตามกฎหมายที่จะได้รับความคุ้มครองหรือไม่ เช่น เป็นแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีความใหม่และไม่เคยปรากฏที่ใดมาก่อน กรณีนี้เมื่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้ส่งสำเนาประกาศการจดทะเบียนมายังภาคีที่ใช้ระบบตรวจสอบ สำนักงานภายในก็จะดำเนินการตรวจสอบตามขั้นตอนเช่นเดียวกับคำขอคุ้มครองที่ยื่นภายในประเทศโดยตรง แต่หากภาคีที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองเป็นภาคีสัญญาที่ใช้ระบบไม่ตรวจสอบ เมื่อสำนักงานภายในได้รับสำเนาประกาศการจดทะเบียนระหว่างประเทศก็จะให้ความคุ้มครองทันที โดยไม่ทำการตรวจสอบ ซึ่งระบบนี้อาจถูกบุคคลภายนอกฟ้องเพิกถอนสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้รับความคุ้มครองไว้ในภายหลังได้

เมื่อสำนักงานภายในของภาคีสัญญาที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองดำเนินการตรวจสอบเนื้อหาสาระของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่นำมาขอจดทะเบียนระหว่างประเทศแล้ว

<sup>49</sup> See also Article 10(3)(b) of Geneva Act

หากพบว่าแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่เข้าลักษณะที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในของตน สำนักงานภายในดังกล่าวต้องแจ้งปฏิเสธผลของการจดทะเบียนระหว่างประเทศของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งหมดหรือบางส่วนไปยังสำนักทะเบียนระหว่างประเทศ แต่หากตรวจสอบแล้วพบว่า เป็นแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่เข้าลักษณะที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายใน สำนักงานภายในก็ต้องแจ้งการรับจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวให้สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศทราบก่อนครบเวลาสำหรับแจ้งปฏิเสธ และสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะบันทึกการรับจดทะเบียนนี้ไว้ในทะเบียนระหว่างประเทศแล้วประกาศในวารสารแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศและจัดส่งสำเนาดังกล่าวไปยังผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน

อย่างไรก็ตาม สำนักงานภายในไม่อาจปฏิเสธผลของการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศโดยอาศัยเหตุผลว่ารูปแบบหรือองค์ประกอบของคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศซึ่งได้จัดทำตามบทบัญญัติแห่งกรมสารเจนีวาและข้อบังคับทั่วไปว่ามีความแตกต่างไม่สอดคล้องกับบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของตน<sup>50</sup> เช่น สำนักงานภายในของภาคีที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองไม่อาจปฏิเสธการให้ความคุ้มครองโดยเหตุผลว่าผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนยังไม่ได้ชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดหรือรูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่จัดทำตามรูปแบบที่กำหนด<sup>51</sup> เนื่องจากการตรวจสอบดังกล่าวเป็นหน้าที่เฉพาะของสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศที่ได้ทำการตรวจสอบเบื้องต้นมาแล้ว

## (2) การปฏิเสธการให้ความคุ้มครอง (refusal of protection)

### ก. เหตุผลในการปฏิเสธการให้ความคุ้มครอง (grounds for refusal)

<sup>50</sup> โปรดดู Article 12(1) of Geneva Act

<sup>51</sup> ในกรณีรูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนั้น สำนักงานภายในไม่อาจปฏิเสธการให้ความคุ้มครองโดยอาศัยเหตุผลว่าไม่ได้จัดทำตามรูปแบบตามที่กำหนด แต่หากรูปภาพแสดงแบบไม่ทำให้ปรากฏชัดถึงลักษณะแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง สำนักงานภายในอาจปฏิเสธการให้ความคุ้มครองในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวได้เพราะเหตุผลในการปฏิเสธการให้ความคุ้มครองไม่ได้เกี่ยวกับรูปแบบแต่เป็นเหตุผลในทางสารบัญญัติ



ในทางปฏิบัติ การปฏิเสธความคุ้มครองโดยสำนักงานภายในของภาคีสัญญาที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุเพื่อขอรับความคุ้มครอง อาจเกิดจากสาเหตุหลัก 2 ประการคือ<sup>52</sup>

- 1) เมื่อสำนักงานภายในตรวจสอบเนื้อหาสาระของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มายื่นขอจดทะเบียนระหว่างประเทศแล้วพบว่า มีเหตุแห่งการปฏิเสธตามกฎหมายภายในของตน
- 2) มีบุคคลภายนอกยื่นคำร้องคัดค้านการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

#### ข. ระยะเวลาในการแจ้งการปฏิเสธ (time limits for refusal)

เนื่องจากความแตกต่างของระบบการให้ความคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งสองระบบตามที่ได้กล่าวมาข้างต้น การจัดทำร่างกรมสารเจนีวา 1999 จึงได้พยายามสร้างรูปแบบกระบวนการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศภายใต้ระบบแยกให้สอดคล้องกับการคุ้มครองตามกฎหมายภายในของทั้งระบบตรวจสอบก่อนให้ความคุ้มครอง (examination) และระบบให้ความคุ้มครองทันทีโดยไม่ตรวจสอบ (non-examination) โดยเฉพาะในเรื่องระยะเวลาในการแจ้งการปฏิเสธ ถือเป็นเรื่องที่คณะกรรมการผู้เชี่ยวชาญในการจัดทำร่างกรมสารเจนีวา 1999 ให้ความสนใจเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากหลายประเทศส่วนใหญ่ที่ใช้ระบบตรวจสอบก่อนให้ความคุ้มครอง เช่น ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา ปฏิเสธการเข้าเป็นภาคีข้อตกลงเฮก ฯ ตามกรมสารลอนดอน 1934<sup>53</sup> และ กรมสารเฮก 1960<sup>54</sup> ด้วยเหตุผลว่ากรอบระยะเวลาของการแจ้งการปฏิเสธให้ความคุ้มครองตามกฎหมายทั้งสองฉบับ

<sup>52</sup> WIPO, *supra* note 4, p. 32.

<sup>53</sup> ตามกรมสารลอนดอน 1934 เป็นการให้ความคุ้มครองทันทีที่ผู้ยื่นแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ยื่นแบบต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงไม่มีบทบัญญัติให้ภาคีสัญญาแจ้งปฏิเสธการให้ความคุ้มครองไปยังสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้ ดังนั้นประเทศทั้งหลายที่เข้าเป็นภาคีล้วนแต่เป็นประเทศที่ใช้ระบบไม่ตรวจสอบ

<sup>54</sup> ตามกรมสารเฮก 1960 ระยะเวลาในการแจ้งการปฏิเสธคือ 6 เดือนนับจากภาคีสัญญาที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองได้รับหนังสือประกาศการจดทะเบียนระหว่างประเทศ ซึ่งประเทศส่วนใหญ่ที่เข้าเป็นภาคีกรมสารฉบับนี้ยังคงเป็นประเทศที่ใช้ระบบไม่ตรวจสอบเนื่องจากระยะเวลา 6 เดือนนั้นไม่เพียงพอสำหรับประเทศที่ใช้ระบบตรวจสอบดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อตรวจสอบแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมตามเงื่อนไขที่กำหนดในกฎหมาย (มาตรา 8 แห่งกรมสารเฮก 1960)

ไม่เอื้ออำนวยต่อระบบตรวจสอบซึ่งมีขั้นตอนและใช้เวลาในการดำเนินการมากกว่าประเทศที่ให้ความคุ้มครองทันทีโดยไม่ตรวจสอบ (ทำให้ประเทศที่ใช้ระบบตรวจสอบดำเนินการตามขั้นตอนที่กฎหมายภายในบัญญัติไว้ไม่ทันระยะเวลาที่ต้องแจ้งการปฏิเสธการให้ความคุ้มครอง) ดังนั้นเพื่อจูงใจให้หลายประเทศที่ยังไม่ใช้ระบบการจดทะเบียนระหว่างประเทศตามข้อตกลงเฮก ฯ ตัดสินใจเข้าเป็นภาคีข้อตกลงเฮก ฯ จึงได้ขยายระยะเวลาแจ้งการปฏิเสธในกรมสารเจเนวา 1999 กล่าวคือโดยทั่วไปเมื่อสำนักงานภายในของภาคีที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองตรวจสอบเนื้อหาสาระของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแล้วพบว่าไม่พบเหตุปฏิเสธการคุ้มครองตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายตนต้องแจ้งไปยังสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศภายใน 6 เดือนนับจากที่ได้รับสำเนาประกาศการจดทะเบียนระหว่างประเทศเพื่อปฏิเสธผลของการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศดังกล่าวภายในดินแดนของตน แต่หากเป็นกรณีภาคีสัญญาที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองใช้ระบบตรวจสอบ ระยะเวลาในการแจ้งการปฏิเสธจะขยายจาก 6 เดือนเป็น 12 เดือน<sup>55</sup> อย่างไรก็ตามหากพ้นระยะเวลาตามที่กำหนดข้างต้นแล้วยังไม่มีการแจ้งการปฏิเสธจะถือว่าภาคีสัญญายอมรับว่าแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในดินแดนของภาคีสัญญาทันทีโดยอัตโนมัติ (automatic rights grant)

#### ค. ขั้นตอนแจ้งการปฏิเสธ (procedure for refusal of protection)

ภายหลังที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้รับแจ้งปฏิเสธการให้ความคุ้มครองจากสำนักงานภายในแล้ว สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะบันทึกการปฏิเสธดังกล่าวในทะเบียนระหว่างประเทศ แล้วทำการประกาศโฆษณาในวารสารแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ และจัดส่งสำเนานหนังสือปฏิเสธไม่รับจดทะเบียนดังกล่าวไปยังผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน<sup>56</sup>

อนึ่ง ในการแจ้งการปฏิเสธของสำนักงานภายในจะต้องจัดให้มีรายละเอียดดังต่อไปนี้<sup>57</sup>

- 1) ระบุชื่อสำนักงานภายในที่ปฏิเสธการให้ความคุ้มครอง
- 2) เลขที่ของทะเบียนระหว่างประเทศ

<sup>55</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 18

<sup>56</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 18(5) ,18(6) ประกอบ Article 12 (3)(a) of Geneva Act

<sup>57</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 18

3) เหตุแห่งการปฏิเสธการให้ความคุ้มครองพร้อมอ้างบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่เกี่ยวข้องมาด้วย หากเหตุแห่งการปฏิเสธการให้ความคุ้มครองคือ แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมมีความเหมือนหรือคล้ายคลึงกับแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่อยู่ภายใต้คำขอหรือการจดทะเบียนภายในประเทศฉบับก่อน หรือคำขอหรือการจดทะเบียนระหว่างประเทศหรือภูมิภาคฉบับก่อน ต้องระบุนายละเอียดและข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องกับแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, วันที่ยื่นขอจดทะเบียนและเลขที่ทะเบียน (และวันที่ขอถือสิทธิครั้งแรก ถ้ามีการขอใช้สิทธิที่จะได้รับความคุ้มครองก่อน), รูปภาพแสดงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม รวมถึงชื่อและที่อยู่ของเจ้าของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่พิพาท

#### 4) ระบุวันที่ประกาศแจ้งการปฏิเสธ

การแจ้งปฏิเสธการให้ความคุ้มครองนั้น สำนักงานภายในของภาคีสัญญาที่เกี่ยวข้องต้องระบุเหตุแห่งการปฏิเสธให้ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนทราบทุกครั้งว่าแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ตนนำมาขอจดทะเบียนระหว่างประเทศไม่ได้รับความคุ้มครองในดินแดนของภาคีที่ตนระบุขอรับความคุ้มครองดังกล่าวเพราะเหตุใด เพื่อใช้ในการพิจารณาว่ามีเหตุสมควรอุทธรณ์คำวินิจฉัยหรือเรียกให้สำนักงานภายในที่เกี่ยวข้องทบทวนตรวจสอบอีกครั้งหรือไม่

ทั้งนี้ การดำเนินการต่างๆภายหลังจากที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนได้รับแจ้งการปฏิเสธไม่รับจดทะเบียน เช่น การอุทธรณ์ การยื่นคำโต้แย้งคัดค้านเมื่อมีการร้องคัดค้าน เป็นเรื่องที่จะต้องกระทำโดยตรงระหว่างผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนกับสำนักงานภายในที่ปฏิเสธให้ความคุ้มครอง สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะไม่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้อง<sup>58</sup>

### 3.1.3 ผลของการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

#### 1) วันที่ถือว่าการจดทะเบียนระหว่างประเทศ (international registration date)

ตามหลักทั่วไป วันที่ถือว่าการจดทะเบียนระหว่างประเทศ (date of international registration) คือวันยื่นคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ (filing date of the international application)<sup>59</sup> ซึ่งเป็นวันที่แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเริ่มต้นได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในของภาคีสัญญาที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครอง แต่หากมีข้อบกพร่องเกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศซึ่งข้อบกพร่องดังกล่าวเป็นเรื่องข้อบังคับเพิ่มเติม

<sup>58</sup> Article 12 (3)(b) of Geneva Act

<sup>59</sup> Article 10(2) of Geneva Act

(additional mandatory contents) วันที่จดทะเบียนระหว่างประเทศคือวันที่สำนักทะเบียนระหว่างประเทศได้รับคำขอจดทะเบียนที่ได้มีการแก้ไขให้ถูกต้องแล้ว

หากภายหลังสำนักงานภายในของภาคีสัญญาที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองยอมรับผลของการจดทะเบียนระหว่างประเทศแล้ววันที่การจดทะเบียนมีผล ก็คือวันที่มีการจดทะเบียนหรือวันยื่นคำขอจดทะเบียนนั่นเอง และหากไม่มีการแจ้งปฏิเสธผลของการจดทะเบียนระหว่างประเทศภายในเวลาที่กำหนดจะถือว่าภาคีสัญญายอมรับว่าแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายภายในดินแดนของภาคีสัญญาทันทีโดยอัตโนมัติและวันที่การจดทะเบียนมีผลก็คือเมื่อพ้นระยะเวลาในการแจ้งการปฏิเสธ (6 เดือนหรือ 12 เดือนแล้วแต่กรณี) เป็นอย่างชัดซึ่งหมายความว่าภาคีสัญญาอาจกำหนดให้การจดทะเบียนมีผลเร็วกว่านั้นเช่น ให้มีผลตั้งแต่วันที่มีการจดทะเบียนระหว่างประเทศก็ได้<sup>60</sup>

2) สิทธิของผู้ถือสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและการเยียวยาเมื่อมีการละเมิดสิทธิ

แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้จดทะเบียนระหว่างประเทศตามระบบเฮกจะได้รับความคุ้มครองนับตั้งแต่วันจดทะเบียนระหว่างประเทศ เสมือนกับแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวได้จดทะเบียนโดยตรงต่อภาคีสัญญาที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครอง ดังนั้นการให้ความคุ้มครองจึงเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของภาคีสัญญาที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือสิทธิของผู้ทรงสิทธิมีอยู่อย่างใดก็เป็นไปตามกฎหมายภายในของภาคีสัญญาที่ระบุเพื่อขอรับความคุ้มครอง นอกจากนี้ การเยียวยาเมื่อมีการละเมิดสิทธิก็ต้องทำตามวิธีที่กฎหมายภายในของภาคีสัญญาที่เกี่ยวข้องกำหนดไว้ ซึ่งสิทธิของเจ้าของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และการเยียวยาเมื่อมีการละเมิดสิทธิตามที่กฎหมายของแต่ละประเทศก็ย่อมแตกต่างกันออกไป โดยขั้นตอนและการดำเนินการดังกล่าวเป็นเรื่องเฉพาะระหว่างผู้ทรงสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกับสำนักงานภายในของภาคีสัญญาที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองโดยไม่เกี่ยวกับการระบบการจดทะเบียนระหว่างประเทศภายใต้ข้อตกลงเฮกฯ จึงอาจกล่าวได้ว่าข้อตกลงเฮกฯ ด้วยการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศเป็นความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับกระบวนการเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองในทางระหว่างประเทศอย่างแท้จริง ส่วนในเรื่องเนื้อหาของการให้ความคุ้มครอง สิทธิของผู้ทรงสิทธิในแบบ

<sup>60</sup> WIPO, *supra* note 4, p.39.

ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม และการเยียวยาเมื่อมีการละเมิดสิทธิ ย่อมเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในที่ภาคีสถูสัญญากำหนด

### 3) อายุการคุ้มครอง

แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้รับการจดทะเบียนระหว่างประเทศ ตามกรมสารเจเนีว 1999 มีอายุการคุ้มครองอย่างน้อย 15 ปีนับตั้งแต่วันจดทะเบียนระหว่างประเทศ (international registration date) อายุการคุ้มครองช่วงแรกคือ 5 ปี ซึ่งผู้ทรงสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสามารถต่ออายุการคุ้มครองได้อีกสองช่วง ช่วงละ 5 ปี นอกจากนี้ หากบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในของภาคีสถูสัญญาใดกำหนดอายุการคุ้มครองไว้นานกว่า 15 ปี ผู้ทรงสิทธิสามารถต่ออายุการคุ้มครองในภาคีสถูสัญญาดังกล่าวได้อีกคราวละ 5 ปีจนกว่าจะครบอายุการให้ความคุ้มครอง<sup>61</sup> โดยภาคีสถูสัญญาทั้งหลายต้องแจ้งอายุการคุ้มครองสูงสุด (maximum duration of protection) ไปยังผู้อำนวยการ WIPO

## 3.2 การดำเนินการภายหลังจากที่มีการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

การจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศภายใต้ระบบเฮก นอกจากจะช่วยให้สามารถขอรับความคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมในหลายๆประเทศ โดยผ่านกระบวนการและขั้นตอนต่างๆ ด้วยวิธีการที่ไม่ยุ่งยากซับซ้อน เพียงครั้งเดียว ซึ่งช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายแล้ว ยังช่วยให้เจ้าของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้รับการจดทะเบียนระหว่างประเทศ สามารถบริหารจัดการเกี่ยวกับแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของตนภายหลังจากจดทะเบียนแล้วได้โดยสะดวก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ไม่ต้องคอยกังวลในเรื่องการขาดต่ออายุการคุ้มครอง ทั้งนี้ เพราะการดำเนินการใดๆ ภายหลังจากที่ได้รับการจดทะเบียนระหว่างประเทศแล้ว สามารถดำเนินการต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้โดยตรงเพื่อให้มีผลในหลายๆประเทศโดยเจ้าของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไม่ต้องไปดำเนินการต่างๆ ในแต่ละประเทศอีก อันเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ประกอบการซึ่งเป็นเจ้าของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมนอกเหนือไปจากขั้นตอนการขอรับความคุ้มครอง และการดำเนินการภายหลังจากจดทะเบียนนั้นรวมถึงการเปลี่ยนแปลงชื่อและที่อยู่ของผู้ทรงสิทธิหรือการโอนสิทธิความเป็นผู้ทรงสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้รับ

<sup>61</sup> See also Article 17 of Geneva Act

การคุ้มครองไปยังบุคคลอื่น อื่นๆ การเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนระหว่างประเทศที่ได้ทำต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะมีผลเสมือนว่าได้มีการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนในภาคีคู่สัญญาทั้งหลายที่การจดทะเบียนมีผล โดยจะมีผลทันทีตั้งแต่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศได้บันทึกการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียน เว้นแต่ในกรณีที่ภาคีคู่สัญญาได้แสดงเจตนาทำแถลงการณ์ไปยังผู้อำนวยการ WIPO ให้ผลในทางกฎหมายเริ่มเมื่อสำนักงานภายในของภาคีคู่สัญญาดังกล่าวได้รับเอกสารเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนนั้นก่อน<sup>62</sup>

### 3.2.1 การเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

การร้องขอให้สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศทำการเปลี่ยนแปลงและบันทึกการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวต้องทำตามแบบฟอร์มที่กำหนดไว้ ซึ่งสามารถดาวน์โหลดได้จากเว็บไซต์ของ WIPO ([www.wipo.int/hague/en/forms/](http://www.wipo.int/hague/en/forms/))

1) การเปลี่ยนแปลงผู้ทรงสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (change in ownership)

การเปลี่ยนแปลงผู้ทรงสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมคือ การโอนสิทธิในทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมของผู้ทรงสิทธิคนเดิม ที่ได้จดทะเบียนระหว่างประเทศไว้ไปยังบุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้รับโอนสิทธิคนใหม่ โดยการเปลี่ยนแปลงผู้ทรงสิทธิอาจเกิดขึ้นด้วยหลายสาเหตุ เช่น โอนความเป็นผู้ทรงสิทธิโดยสัญญา, โอนโดยผลของคำพิพากษาหรือโดยผลของกฎหมายในกรณีที่มีการรับมรดกหรือตกเป็นบุคคลล้มละลายของผู้ทรงสิทธิคนเดิม

การโอนสิทธิความเป็นผู้ทรงสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอาจโอนกันทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน กล่าวคือ อาจมีการโอนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสำหรับประเทศทั้งหมดหรือบางประเทศตามที่ได้จดทะเบียนไว้ และ/หรือ สินค้า และ/หรือบริการ ทั้งหมดหรือเพียงบางรายการตามที่ได้จดทะเบียนไว้<sup>63</sup> หากโอนความเป็นผู้ทรงสิทธิไปยังบุคคลภายนอก ผู้รับโอนสิทธิ (ซึ่งอาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือนิติบุคคล) จะต้องมีความสัมพันธ์เป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศได้ตามมาตรา 3 ในประเทศที่เป็นภาคีคู่สัญญากรรมสาร

<sup>62</sup> See also Article 16(2) of Geneva Act

<sup>63</sup> See also Article 16 of Geneva Act ประกอบกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 21

ฉบับเดียวกันกับภาคีสัญญาที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครอง<sup>64</sup> ดังนั้น ถ้าภาคีสัญญาหนึ่งที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองไว้ (designated contracting party) ผู้กักขังภายใต้กฎหมาย 1960 และกฎหมาย 1999 ผู้รับโอนที่สามารถเป็นผู้ทรงสิทธิคนใหม่ได้ในภาคีสัญญาดังกล่าวจะต้องเป็นผู้ที่มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนตาม มาตรา 3 ในภาคีสัญญาหนึ่งที่ผู้กักขังภายใต้กฎหมาย 1960 และ/หรือ กฎหมาย 1999 ในทางกลับกันหากผู้รับโอนสิทธิในทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมเป็นผู้มีสิทธิยื่นคำขอจดทะเบียนในภาคีสัญญาที่ผู้กักขังเฉพาะกฎหมาย 1999 ผู้รับโอนก็ไม่สามารถบันทึกเป็นผู้ทรงสิทธิคนใหม่ในภาคีสัญญาที่ผู้กักขังเฉพาะกฎหมาย 1960 ตัวอย่างเช่น หากนาย ก. (ผู้ทรงสิทธิในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมคนเดิม) เป็นผู้ที่มีสิทธิยื่นจดทะเบียนตามมาตรา 3 ในประเทศ A ซึ่งเป็นภาคีสัญญากฎหมาย 1960 สามารถขอรับความคุ้มครองแบบๆในประเทศ B ซึ่งผู้กักขังตามกฎหมาย 1960 และกฎหมาย 1999 ได้โดยการจดทะเบียนเป็นไปตามหลักเกณฑ์ตามที่กฎหมาย 1960 กำหนด (กฎหมายรวม) หากต่อมานาย ก.ได้โอนสิทธิในทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมไปให้นาย ข. ซึ่งมีภูมิลำเนาตั้งอยู่ในประเทศ C ซึ่งเป็นภาคีสัญญากฎหมาย 1999 การโอนทางทะเบียนนี้ทำให้นาย ข. เป็นผู้ทรงสิทธิคนใหม่ในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและได้รับความคุ้มครองในประเทศ B ภายใต้หลักเกณฑ์ตามกฎหมาย 1999 และสามารถร้องขอให้สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศบันทึกการเปลี่ยนแปลงผู้ทรงสิทธิในทะเบียนระหว่างประเทศได้<sup>65</sup>

โดยหลักการทั่วไป เมื่อมีการโอนสิทธิทางทะเบียนแล้ว ผู้โอนสิทธิ(ผู้ทรงสิทธิคนเดิม) หรือ ผู้รับโอนสิทธิ (ผู้ทรงสิทธิคนใหม่) จะยื่นคำร้องขอให้สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศทำการบันทึกเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ทรงสิทธิในทะเบียนระหว่างประเทศ ซึ่งคำร้องต้องทำตามแบบฟอร์ม D/M2 และต้องระบุ

- หมายเลขทะเบียนระหว่างประเทศ
- ชื่อผู้ทรงสิทธิเดิม
- ชื่อและที่อยู่ของผู้ทรงสิทธิคนใหม่

---

<sup>64</sup> See also Article 3 of Geneva Act ประกอบกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 21 (2) (4)

<sup>65</sup> ข้อสังเกต จะเห็นได้ว่าภายใต้ข้อตกลงเฮก ฯ กำหนดเฉพาะเรื่องแบบฟอร์มคำร้องขอให้สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศบันทึกการเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ทรงสิทธิในทะเบียนระหว่างประเทศอันเนื่องมาจากการโอนสิทธิในทางทะเบียนและกำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับผู้มีสิทธิรับโอนเท่านั้น ส่วนหลักเกณฑ์ วิธีการ การโอนสิทธิเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในที่เกี่ยวข้อง

- ภาควิชาสัญญาที่ผู้ทรงสิทธิคนใหม่ใช้อ้างเพื่ออาศัยการมีสิทธิในการขอจดทะเบียน (entitlement of the new owner)

- ในกรณีการโอนสิทธิเพียงบางส่วน คือ โอนสิทธิในความเป็นผู้ทรงในบางภาคีที่ระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองหรือโอนความเป็นผู้ทรงในรูปแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมบางแบบเท่านั้น ก็ต้องระบุหมายเลขแบบหรือระบุภาคีที่ต้องการให้การโอนมีผล

- ค่าธรรมเนียมที่ต้องชำระทั้งหมด

## 2) การเปลี่ยนแปลงรายการอื่นๆ

นอกเหนือจากการเปลี่ยนแปลงผู้ทรงสิทธิในรูปแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังอาจมีการเปลี่ยนแปลงรายการในทะเบียนอื่นๆอีก ซึ่งการเปลี่ยนแปลงนี้จะต้องถูกบันทึกในทะเบียนระหว่างประเทศด้วย

### (1) การเปลี่ยนแปลงข้อมูลเกี่ยวกับ ชื่อ และ/หรือ ที่อยู่ของผู้ทรงสิทธิและตัวแทน

คำร้องขอให้สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศบันทึกการเปลี่ยนแปลงชื่อและที่อยู่ของผู้ทรงสิทธิที่ปรากฏในทะเบียนระหว่างประเทศต้องทำตามแบบฟอร์ม D/M6 ซึ่งการเปลี่ยนแปลงชื่อผู้ทรงสิทธิต้องมีให้เป็นผลเนื่องมาจากการโอนสิทธิในทางทะเบียน (change in ownership) เพราะกรณีดังกล่าวต้องใช้แบบฟอร์มคำร้อง D/M2 ตามที่กล่าวมาข้างต้น

### (2) การสละสิทธิหรือยกเลิก (renunciation) ความคุ้มครองในภาควิชาสัญญาทั้งหมดหรือบางภาคีที่ได้จดทะเบียนไว้

การสละสิทธิหรือยกเลิกมักเป็นกรณีที่ยกเลิกหรือสละสิทธิในความคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งหมดซึ่งอยู่ภายใต้การจดทะเบียนระหว่างประเทศในภาควิชาสัญญาทั้งหมดหรือบางภาคีที่ได้จดทะเบียนไว้

คำร้องขอให้สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศบันทึกการสละสิทธิหรือยกเลิกต้องทำตามแบบฟอร์ม D/M5

### (3) การจำกัดสิทธิ (limitation) อันเกี่ยวกับแบบผลิตภัณฑ์ในภาคีทั้งหลายหรือบางภาคีตามที่ได้จดทะเบียนไว้หรือจำกัดสิทธิบางประการในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งหมดหรือเพียงบางส่วน



การจำกัดสิทธิ (limitation) แตกต่างจาก การสละสิทธิหรือยกเลิก (renunciation) คือ การสละสิทธิหรือยกเลิกเป็นกรณียกเลิกความคุ้มครองทั้งหมดในแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแต่ การจำกัดสิทธิเป็นการจำกัดสิทธิเฉพาะบางแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม

คำร้องขอให้สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศบันทึกการจำกัดสิทธิต้องทำตาม แบบฟอร์ม D/M3

นอกจากนี้หากพบข้อบกพร่องเกี่ยวกับคำร้องขอให้สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ บันทึกการเปลี่ยนแปลงทางทะเบียนระหว่างประเทศ สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะแจ้งไปยังผู้ทรงสิทธิให้ทำการแก้ไขข้อบกพร่องให้สอดคล้องตามข้อกำหนดภายใน 3 เดือนนับจากวันที่ ได้รับแจ้ง หากผู้ทรงสิทธิเพิกเฉย สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะไม่นำคำร้องมาพิจารณา และส่งค่าธรรมเนียมที่ชำระมาคืนครั้งหนึ่ง

การเปลี่ยนแปลงรายการต่างๆ การสละหรือการยกเลิกความคุ้มครองหรือการจำกัด สิทธิดังกล่าวข้างต้นภายหลังที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศบันทึกเปลี่ยนแปลงในทะเบียน แล้วจะประกาศโฆษณาในวารสารแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศและแจ้งไปยัง สำนักงานภายในของภาคีสัญญาที่ถูกระบุเพื่อขอรับความคุ้มครองที่เกี่ยวข้องทราบ<sup>66</sup>

### 3.2.2 การต่ออายุทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศ

แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่จดทะเบียนระหว่างประเทศตามกรมสารเจนีวา 1999 มี อายุการคุ้มครองเริ่มต้น 5 ปีนับแต่วันจดทะเบียนระหว่างประเทศ โดยผู้ทรงสิทธิในแบบ ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสามารถต่ออายุการคุ้มครองได้ ช่วงละ 5 ปีอีกสองช่วง หรือ ช่วงละ 5 ปี จนกว่าจะครบระยะเวลาสูงสุดตามที่กฎหมายภายในของภาคีที่ขอรับความคุ้มครองระบุไว้ ทั้งนี้ การต่ออายุการคุ้มครองจะครอบคลุมถึงภาคีสัญญาที่ได้จดทะเบียนไว้แต่เดิมทั้งหมดหรือแต่ เพียงบางภาคีก็ได้ และจะต่ออายุให้ครอบคลุมถึงแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งหมดหรือแต่เพียง บางส่วนตามที่ได้จดทะเบียนไว้เดิมก็ได้<sup>67</sup>

โดยปกติ ก่อนสิ้นอายุการคุ้มครอง 6 เดือนสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะมี หนังสือระบุวันที่ครบอายุการคุ้มครองแจ้งเตือนไปยังผู้ทรงสิทธิหรือตัวแทน การแจ้งเตือนดังกล่าว

<sup>66</sup> See also Article 16 (4) of Geneva Act

<sup>67</sup> See also Article 17(4) of Geneva Act

เป็นการแจ้งเตือนอย่างไม่เป็นทางการเท่านั้น ดังนั้นไม่อาจยกเอาการไม่แจ้งเตือนดังกล่าวมาเป็นข้อแก้ตัวในกรณีที่ได้มีการต่ออายุทะเบียนภายในเวลาที่กำหนด<sup>68</sup>

ค่าธรรมเนียมในการต่ออายุการคุ้มครองประกอบไปด้วย<sup>69</sup>

- ค่าธรรมเนียมเบื้องต้น (basic fee)
- ค่าธรรมเนียมสำหรับประเทศที่ระบุเพื่อขอจดทะเบียน (standard designation fee) หรือค่าธรรมเนียมเฉพาะประเทศ (individual designation fee) เฉพาะภาคีสัญญาที่ต้องการขอต่ออายุการคุ้มครอง

- หากขอต่ออายุการคุ้มครองเมื่ออายุทะเบียนสิ้นสุดแล้วแต่ยังอยู่ภายใน 6 เดือน นับแต่วันที่ทะเบียนสิ้นสุด (grace period) ซึ่งยังสามารถทำได้แต่ต้องเสียค่าธรรมเนียมเพิ่มเติมในลักษณะเป็นเบี้ยปรับ (surcharge) อีกร้อยละ 50 ของค่าธรรมเนียมเบื้องต้นในการต่ออายุการคุ้มครอง

ค่าธรรมเนียมสำหรับการต่ออายุการคุ้มครองอาจชำระโดยตรงต่อสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ หรืออาจเลือกชำระผ่านทางสำนักงานภายในของภาคีสัญญาของผู้ยื่นคำขอจดทะเบียน (office of an applicant's Contracting party) หากสำนักงานภายในดังกล่าวยินยอม

เมื่อมีการต่ออายุการคุ้มครองโดยชำระค่าธรรมเนียมตามที่กำหนดครบถ้วนแล้ว สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจะทำการบันทึกการต่ออายุการคุ้มครองในทะเบียนระหว่างประเทศและส่งหนังสือรับรองการต่ออายุการคุ้มครองไปยังผู้ทรงสิทธิ<sup>70</sup>

### 3.3 กลไกทางกฎหมายของข้อตกลงเฮกภายใต้กรรมสารเจนีวา ค.ศ. 1999

ปัจจุบัน นานาประเทศมีความเชื่อว่าระบบการให้ความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาที่มีลักษณะเป็นสากลและมีขั้นตอนการดำเนินการเพียงครั้งเดียวเพื่อให้ได้รับความคุ้มครองในหลายประเทศผ่านระบบศูนย์กลางนั้น จะช่วยให้ผู้ประกอบการในชาติของตนสามารถนำเอาทรัพย์สินทางปัญญาไปแสวงหาผลกำไรในหลายประเทศ โดยได้รับความสะดวก รวดเร็วและประหยัดค่าใช้จ่ายมากขึ้น ดังนั้นองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ซึ่งเป็นหน่วยงานโดยตรงที่ดูแลจัดการระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะ จึงได้สร้างความตกลงระหว่างประเทศต่างๆที่มี

<sup>68</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 23

<sup>69</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 24

<sup>70</sup> โปรดดูกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 25

ลักษณะเป็นสนธิสัญญาเพื่อความสะดวกในการได้รับความคุ้มครองในทรัพย์สินทางปัญญาในหลายประเทศขึ้นมา ไม่ว่าจะเป็นสนธิสัญญาว่าด้วยความร่วมมือทางด้านสิทธิบัตร (Patent Cooperation Treaty, PCT) ,การจดทะเบียนเครื่องหมายการค้าระหว่างประเทศตามข้อตกลงมาดริดหรือพิธีสารมาดริด (Madrid Agreement/Madrid Protocol) หรือในส่วนที่เกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมก็ได้จัดทำระบบการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศตามข้อตกลงเฮก ค.ศ. 1925 (The Hague Agreement) ขึ้นมา ซึ่งหากภายหน้าประเทศไทยต้องการเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศทั้งหลายเหล่านี้ โดยเฉพาะความตกลงระหว่างประเทศที่เกี่ยวกับการคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้ข้อตกลงเฮก ฯ ตามกรมสารเจนีวา 1999 กรมสารฉบับล่าสุด จึงมีความจำเป็นที่ควรจะต้องศึกษาถึงกลไกการบริหารงานและแนวทางปฏิบัติในการเข้าเป็นภาคีของข้อตกลงเฮกว่าด้วยการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม นอกเหนือไปจากศึกษาถึงเนื้อหาสาระและหลักการตามข้อตกลง

### 3.3.1 องค์กรบริหารงานภายใต้กรมสารเจนีวา ค.ศ. 1999

โดยทั่วไปความตกลงระหว่างประเทศทั้งหลายจะต้องจัดให้มีส่วนที่เป็นภาคการบริหาร โดยให้มีคณะผู้ดำเนินงานจัดการตามนโยบายของความตกลงระหว่างประเทศเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ เช่นเดียวกัน ข้อตกลงเฮก ฯ ภายใต้กรมสารเจนีวา 1999 ได้กล่าวถึงบทบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารงานและแนวทางในการปฏิบัติของคณะบริหารงาน (administrative provisions) ซึ่งจัดทำโดยสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ<sup>71</sup> ทั้งสิ้น 6 มาตรา (19-24)

ตามมาตรา 20 กำหนดให้ภาคีสัญญาทั้งหลายของข้อตกลงเฮก ฯ ไม่ว่าภายใต้กรมสารลอนดอน 1934, กรมสารเฮก 1960 และกรมสารเจนีวา 1999 ถือเป็นสมาชิกสหภาพเฮก (membership of Hague Union) และมีหน้าที่ดำเนินงานในด้านการบริหารโดยผ่านที่ประชุมสมัชชา (assembly) ซึ่งเป็นตัวแทนมาจากสมาชิกสหภาพเฮกตามบทบัญญัติที่สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศจัดทำขึ้น

<sup>71</sup> See also Article 22 of Geneva Act

### 1) สำนักงานร่วม (common office of several states)

ลักษณะพิเศษของสหภาพเอกที่แตกต่างจากสหภาพอื่นคือ บทบัญญัติที่กำหนดให้รัฐหลายรัฐที่ต้องการเข้าเป็นภาคีสัญญาหรือได้เข้าเป็นภาคีสัญญากรรมสารเจนีวา 1999 แล้ว หากรัฐทั้งหลายนั้นมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในเกี่ยวกับการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมร่วมกัน และได้แจ้งข้อเท็จดังกล่าวไปยังผู้อำนวยการ WIPO ก็จะทำให้เกิดสำนักงานร่วมของรัฐทั้งหลายนั้นเข้ามาแทนที่สำนักงานภายในของแต่ละรัฐเพื่อดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้บทบัญญัติกฎหมายเดียวกัน และภายใต้กรรมสาร 1999 จะถือว่าดินแดนของรัฐที่ใช้บทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในร่วมกันเป็นภาคีสัญญาเดียวกัน (single contracting party)<sup>72</sup>

ตัวอย่างเช่น หากประเทศเนเธอร์แลนด์, เบลเยียม และลักเซมเบิร์ก เข้าเป็นภาคีกรรมสารเจนีวา 1999 ก็อาจกำหนดให้มีสำนักงานร่วมเบเนลักส์ (The Benelux office) เป็นหน่วยงานที่ดำเนินการเกี่ยวกับการจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมแทนสำนักงานภายในของแต่ละประเทศ<sup>73</sup>

### 2) สมัชชา (assembly)

ในเรื่องของสมัชชาได้บัญญัติไว้ในมาตรา 21 ว่าให้ภาคีสัญญาทั้งหลายอาจเข้าเป็นสมาชิกสมัชชา และกำหนดให้ต้องมีผู้แทนหนึ่งคนเป็นผู้แทนของตนในสมัชชา ทั้งนี้หากสมาชิกของสหภาพเอกซึ่งไม่ได้เข้าเป็นสมาชิกของสมัชชาอาจเข้าร่วมในการประชุมสมัชชาได้ในฐานะเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ (observer)<sup>74</sup> เท่านั้น ซึ่งไม่มีสิทธิออกเสียงลงมติใดๆ

ภายใต้กรรมสารเจนีวา 1999 สมัชชามีหน้าที่ดังต่อไปนี้<sup>75</sup>

1. รับผิดชอบเกี่ยวกับสาระสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวกับการรักษาสภาพและพัฒนา สหภาพเอก และหลักการปฏิบัติตามบทบัญญัตินี้
2. ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามที่ได้รับมอบหมายภายใต้กฎระเบียบต่างๆ ของข้อตกลงสหภาพภายใต้บทบัญญัติใหม่นี้และบทบัญญัติเสริม (Complementary Act of 1967)

<sup>72</sup> See also Article 19 of Geneva Act

<sup>73</sup> William T. Fryer III, *supra* note 6, p. 41.

<sup>74</sup> See also Article 21 (1) of Geneva Act

<sup>75</sup> See also Article 21 (2) of Geneva Act

3. ให้คำแนะนำและแนวทางแก่ผู้อำนวยการ (Director General) <sup>76</sup>เกี่ยวกับการจัดเตรียมในการประชุมเพื่อแก้ไขบทบัญญัตินี้หรือในการประชุมเพื่อการอื่น

4. แก้ไขระเบียบข้อบังคับของข้อตกลงเฮก

5. ทบทวนและให้ความเห็นชอบในรายงานและกิจกรรมของผู้ผู้อำนวยการที่เกี่ยวข้องกับสหภาพเฮก และให้คำแนะนำแก่ผู้อำนวยการของ WIPO

6. ตัดสินโครงการและรับรองงบประมาณของสหภาพ ทุกๆ 2 ปีและให้ความเห็นชอบแก่บัญชีครั้งล่าสุด

7. รับรองกฎระเบียบทางการเงินของสหภาพ

8. จัดตั้งคณะกรรมการ และคณะกรรมการทำงานที่เหมาะสมเพื่อให้การดำเนินการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหภาพ

9. ภายใต้มาตราเดียวกันนี้ วรรคหนึ่ง c กำหนดให้รัฐ, องค์การระหว่างประเทศ และองค์การเอกชน เข้าร่วมการประชุมในฐานะเป็นผู้สังเกตการณ์

10. การกระทำอื่นๆ ที่เหมาะสมเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของสหภาพ และปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามความเหมาะสมภายใต้บทบัญญัตินี้

ในกรณีที่เกี่ยวข้องผลประโยชน์ของสหภาพอื่นๆ ในองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก สมัชชาจะทำคำวินิจฉัยในเรื่องดังกล่าวหลังจากที่ได้รับฟังคำแนะนำจากคณะกรรมการความร่วมมือขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก

ในเรื่ององค์ประชุมสมัชชา (quorum) ในกรณีที่มีการทำคำวินิจฉัยในเรื่องต่างๆ ของสมัชชา ตามมาตรา 21 (3) ได้กำหนดว่าต้องมีจำนวน 1/2 ของสมาชิกสมัชชาซึ่งเป็นรัฐและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเข้าร่วมการประชุม อย่างไรก็ตามหากในการประชุมใดๆ แม้ไม่ครบองค์ประชุมแต่มีจำนวนสมาชิกสมัชชาซึ่งเป็นรัฐและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนมากกว่าหรือเท่ากับ 1/3 ซึ่งกรณีดังกล่าวต้องเป็นกรณีที่สมัชชาจำเป็นต้องทำคำวินิจฉัยและต้องได้ปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของสมัชชาเอง

ส่วนในการลงคะแนนเสียง ตามมาตรา 21 (4) กำหนดว่าให้รัฐภาคีคู่สัญญาแต่ละรัฐมีสิทธิออกเสียง 1 เสียง และการออกเสียงจะต้องทำโดยผู้แทนที่กระทำในนามรัฐภาคีคู่สัญญาเพียงรัฐเดียวเท่านั้น ในกรณีที่ภาคีคู่สัญญาใดๆ เป็นองค์การระหว่างประเทศ องค์การระหว่างประเทศอาจออกเสียงลงคะแนนแทนรัฐสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศดังกล่าวได้โดยจำนวนการออก

---

<sup>76</sup>See also Article 1(27) of Geneva Act ให้นิยามของ “Director General” ว่าหมายถึง ผู้อำนวยการแห่งองค์การทรัพย์สินทางปัญญาระหว่างประเทศ

เสียงลงคะแนนจะเท่ากับจำนวนรัฐสมาชิกขององค์การที่เข้าเป็นภาคีกรรมสารนี้ แต่ทั้งนี้ห้ามองค์การระหว่างประเทศดังกล่าวออกเสียงลงคะแนนหากรัฐสมาชิกได้ออกเสียงลงคะแนนเอง และ การทำคำวินิจฉัยโดยหลักแล้วจะต้องเป็นไปตาม มาตรา 21 (5) คือใช้เสียงข้างมากจำนวน 2/3 ของรัฐที่ออกเสียง (ไม่รวมรัฐที่งดออกเสียงและรัฐที่ไม่เข้าร่วมประชุม) แต่ก็มีข้อยกเว้นบางกรณีที่อาศัยการทำคำวินิจฉัยแตกต่างไปจากหลักข้างต้นคือ กรณีตามมาตรา 24 (2) การแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติในกฎระเบียบข้อบังคับ (amendment of certain of the regulation) ต้องอาศัยการออกเสียงลงคะแนนอย่างเป็นเอกฉันท์ (unanimity) หรือคะแนนเสียงข้างมาก 4/5 และ กรณีตามมาตรา 26 (2) กำหนดว่าการแก้ไขเปลี่ยนแปลงบทบัญญัติในมาตรา 21 ,22 และ 23 ต้องใช้เสียงข้างมากจำนวน 3/4

ในส่วนของวาระการประชุมให้ผู้อำนวยการขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกเป็นผู้เชิญรัฐสมาชิมาประชุมสมัยสามัญทุกๆ 2 ปีและสมัยวิสามัญตามที่รัฐสมาชิกจำนวน 1/4 ร้องขอ

### 3) สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ (International Bureau)

ตามมาตรา 1 (28) ได้บัญญัติว่าสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศตามกรรมสารเจนีวา 1999 คือ สำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีผู้เชี่ยวชาญมากมายด้วยประสบการณ์และมีความรู้เฉพาะด้านที่มีอยู่แล้วขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกเพื่อให้มีหน้าที่ในการดำเนินงานตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา 22 ดังนี้คือ

1. มีหน้าที่รับผิดชอบดูแลเกี่ยวกับการรับจดทะเบียนระหว่างประเทศและหน้าที่ประการอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจดทะเบียน และงานที่เกี่ยวกับการบริหารจัดการสหภาพเฮก
2. มีหน้าที่ในการจัดเตรียมการประชุม และจัดหาเลขานุการแห่งสมัชชา และจัดหาเลขานุการของคณะกรรมการชำนาญพิเศษที่ก่อตั้งโดยสมัชชา
3. ทำหน้าที่ในการจัดเตรียมการประชุมเพื่อทำการแก้ไขบทบัญญัติให้สอดคล้องกับแนวทางของสมัชชา และให้คำปรึกษาแก่องค์การระหว่างประเทศและองค์กรพัฒนาเอกชน เกี่ยวกับการจัดเตรียมการประชุมทบทวน
4. ปฏิบัติงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับทบบัญญัตินี้ที่ได้รับมอบหมาย เช่นรับคำร้องขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมและทำหน้าที่ตรวจสอบรูปแบบของคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศเพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติที่เกี่ยวข้อง , ประกาศโฆษณาคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศในวารสารแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ภายในเวลาที่กำหนด, จัดส่ง

สำเนาประกาศโฆษณาให้แก่สำนักงานภายในของภาคีที่ผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนระบุเพื่อขอรับความคุ้มครอง, เก็บค่าธรรมเนียมเพื่อส่งต่อไปให้สำนักงานภายในที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ

4) ผู้อำนวยการทั่วไป (Director General)

ตามมาตรา 1 (27) บัญญัติว่าผู้อำนวยการทั่วไปตามกรมสารบัญนี้หมายถึงผู้อำนวยการขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก และถูกกำหนดให้เป็นหัวหน้าฝ่ายบริหารและเป็นตัวแทนของสหภาพเฮก<sup>77</sup> ซึ่งมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นผู้เก็บรักษาต้นฉบับของกรมสารและสัตยาบันสารการเข้าเป็นภาคี ตามมาตรา 34
- (2) เป็นผู้รับแจ้งการบอกเลิกการเป็นภาคีกรมสารนี้ ตามมาตรา 32
- (3) เป็นผู้รับแจ้งการจัดตั้งสำนักงานร่วมของภาคีคู่สัญญา ตามมาตรา 19(1)
- (4) จัดเตรียมและดูแลวาระการประชุมสมัยสามัญของสมัชชา ตามมาตรา 21(5)(c)
- (5) จัดให้มีการประชุมสมัยวิสามัญของสมัชชาไม่ว่าจะเป็นกรณีสมาชิกสมัชชาจำนวน ¼ เรียกให้จัดประชุมสมัยวิสามัญขึ้นหรือผู้อำนวยการทั่วไปเห็นสมควรเอง ตามมาตรา 21(5)(b)
- (6) เข้าไปมีส่วนร่วมและแต่งตั้งคณะทำงานให้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมสมัยสามัญ, การประชุมคณะกรรมการและการประชุมคณะทำงานที่จัดตั้งขึ้นโดยสมัชชา รวมถึงการประชุมอื่นๆ ที่จัดโดยผู้อำนวยการทั่วไป แต่ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียงเกี่ยวกับการมีมติในการประชุมดังกล่าว ตามมาตรา 22(4)
- (7) เสนออัตราค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียนระหว่างประเทศให้แก่ที่ประชุมสมัชชาลงมติและมีอำนาจกำหนดอัตราค่าบริการอื่นๆ ให้แก่บริการของสำนักงานทะเบียนระหว่างประเทศ ตามมาตรา 23 (4)
- (8) แจ้งแก่ภาคีคู่สัญญาทั้งหลายถึงการลงนามการฝากสัตยาบันสาร หรือภาคยานุวัติสาร หรือการทำคำแถลงการณ์ของภาคีคู่สัญญาใดๆ

### 3.2.2 การเข้าเป็นภาคีคู่สัญญาข้อตกลงเฮกภายใต้กรมสารเจนีวา ค.ศ. 1999

1) เงื่อนไขการเข้าเป็นภาคีคู่สัญญา

ตามมาตรา 27 กำหนดเงื่อนไขการเข้าเป็นภาคีคู่สัญญาไว้ ดังนี้

<sup>77</sup> See also Article 22 (2) of Geneva Act

(1) ประเทศที่เป็นสมาชิกขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (state member of WIPO) สามารถเข้าเป็นภาคีกรรมสารนี้ด้วยการลงนามและฝากเก็บสัตยาบันสาร หรือในกรณีที่ประเทศดังกล่าวยังไม่ได้ลงนามสามารถเข้าเป็นภาคีกรรมสารนี้ได้ โดยวิธีการฝากเก็บภาคยานุวัติสาร อนึ่ง มีข้อสังเกตว่าการเข้าเป็นภาคีกรรมสารฉบับนี้ไม่ผูกพันให้ประเทศที่ประสงค์จะเข้าเป็นภาคีต้องเข้าเป็นภาคีอนุสัญญากรุงปารีสว่าด้วยการคุ้มครองทรัพย์สินอุตสาหกรรมก่อนเหมือนกับ การเข้าเป็นภาคีกรรมสารลอนดอน 1934 และกรรมสารเฮก 1960 แต่อย่างไรก็ตาม มาตรา 2 กำหนดภาคีสมาชิกของกรรมสารเจนีวา 1999 จำต้องยอมรับพันธกรณีตามบทบัญญัติแห่ง อนุสัญญากรุงปารีสที่เกี่ยวกับการคุ้มครองการออกแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เช่นหลักเกณฑ์ เรื่องการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ ,หลักเกณฑ์การขอถือสิทธิย้อนหลัง, หลักเกณฑ์เรื่องให้ความคุ้มครอง ชั่วคราวในการจัดแสดงงานระหว่างประเทศ เป็นต้น

(2) องค์การระหว่างประเทศใดๆ (intergovernmental organization) ที่มีประเทศซึ่งเป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศดังกล่าวอย่างน้อยหนึ่งประเทศเป็นสมาชิกขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก WIPO และองค์การระหว่างประเทศดังกล่าวมีสำนักงานทะเบียนใน ภูมิภาคขององค์การระหว่างประเทศนั้นเพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม โดยมีผลครอบคลุมถึงประเทศต่างๆทั้งหมดที่เป็นสมาชิกขององค์การระหว่างประเทศดังกล่าว

## 2) วันซึ่งที่กรรมสารมีผลใช้บังคับ

ตามมาตรา 28(2) กำหนดว่ากรรมสารฉบับนี้จะมีผลใช้บังคับเมื่อพ้น 3 เดือนหลังจากที่มีประเทศเข้ายื่นฝากสัตยาบันสาร หรือภาคยานุวัติสารไว้กับผู้อำนวยการขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกแล้ว จำนวน 6 ประเทศ และประเทศดังกล่าวอย่างน้อย 3 ใน 6 ประเทศต้องเป็นไปตามเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) มีจำนวนคำขอคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้ยื่นในประเทศดังกล่าวแล้ว อย่างน้อย 3,000 คำขอ

(2) มีจำนวนคำขอคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่ได้ยื่นในประเทศดังกล่าวโดยบุคคลซึ่งมีภูมิลำเนาในประเทศอื่น อย่างน้อย 1,000 คำขอ

ซึ่งกรรมสารนี้มีผลใช้บังคับแล้วตั้งแต่วันที่ 23 ธันวาคม ค.ศ. 2003

อนึ่ง หากประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศใดได้ยื่นฝากสัตยาบันสาร หรือภาคยานุวัติสาร 3 เดือนก่อนวันที่กรรมสารฉบับนี้มีผลใช้บังคับ ประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศดังกล่าวจะผูกพันเป็นภาคีในวันที่กรรมสารมีผลใช้บังคับ แต่หากเป็นกรณีที่กรรมสารฉบับ



นี้มีผลใช้บังคับแล้วประเทศหรือองค์การระหว่างประเทศจะผูกพันเป็นภาคีเมื่อพ้นกำหนด 3 เดือนหลังจากวันที่ได้ยื่นฝากสัตยาบันสาร หรือภาคยานุวัติสาร

3) การทำคำแถลงการณ์ของภาคีคู่สัญญา (declarations made by contracting parties)

ตามมาตรา 29 แห่งธรรมนูญฉบับนี้ กำหนดห้ามมิให้ภาคีคู่สัญญาใดตั้งข้อสงวน (reservations) ฝ่ายเดียวเพื่อจำกัดความผูกพันหรือให้ตนพ้นความผูกพันจากบทบัญญัติตามธรรมนูญนี้ ซึ่งแตกต่างจากหลักการทั่วไปของการเข้าเป็นภาคีข้อตกลงระหว่างประเทศที่อนุญาตให้รัฐภาคีอาจตั้งข้อสงวนโดยประกาศฝ่ายเดียวได้<sup>78</sup> อย่างไรก็ตาม ตามมาตรา 30 ภาคีคู่สัญญาอาจทำแถลงการณ์ (declarations) ไปยังผู้อำนวยการขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลกเพื่อแสดงเจตนาบางประการตามที่บทบัญญัติแห่งธรรมนูญอนุญาตให้ไว้ ดังนี้

(1) อายุการคุ้มครอง<sup>79</sup>

ภาคีคู่สัญญาทั้งหลายมีความผูกพันที่จะต้องทำแถลงการณ์แจ้งถึงกำหนดอายุการให้ความคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมสูงสุดที่กำหนดไว้ตามกฎหมายภายในของตนไปยังผู้อำนวยการทั่วไป

(2) การห้ามยื่นคำขอจดทะเบียนผ่านสำนักงานภายใน<sup>80</sup> (prohibition on filing through office)

ภาคีคู่สัญญาหนึ่งอาจทำแถลงการณ์การแจ้งความประสงค์ไปยังผู้อำนวยการทั่วไป ห้ามผู้ยื่นคำขอจดทะเบียนยื่นคำขอผ่านสำนักงานภายในของตนก็ได้

(3) กำหนดระยะเวลาการเลื่อนประกาศโฆษณาซึ่งน้อยกว่าตามที่ธรรมนูญกำหนดไว้<sup>81</sup>

หากกฎหมายภายในของภาคีคู่สัญญาใดกำหนดระยะเวลาให้มีการเลื่อนประกาศโฆษณาน้อยไปกว่าที่ธรรมนูญนี้กำหนดไว้ (30 เดือน) ภาคีคู่สัญญาดังกล่าวมีความผูกพันต้องทำ

<sup>78</sup> ประสิทธิ์ เอกบุตร, ฎหมายระหว่างประเทศ สนธิสัญญา เล่ม 1 (แก้ไขเพิ่มเติม) พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน , 2544) น. 141.

<sup>79</sup> See also Article 17 (3) (c) of Geneva Act มาตรา ประกอบกฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule36 (2)

<sup>80</sup> See also Article 4(1)(b) of Geneva Act

<sup>81</sup> See also Article 11(1)(a) of Geneva Act

แถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยการทั่วไปขออนุญาตให้เลื่อนการประกาศโฆษณาออกไปได้เพียงระยะเวลาดังกล่าว

(4) การห้ามเลื่อนประกาศโฆษณา<sup>82</sup>

หากกฎหมายภายในของประเทศภาคีใดไม่อนุญาตให้มีการเลื่อนประกาศโฆษณาออกไป ภาคีคู่สัญญานั้นมีความผูกพันต้องทำแถลงการณ์แจ้งข้อเท็จจริงดังกล่าวไปยังผู้อำนวยการทั่วไป

(5) ความเป็นเอกภาพของแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม<sup>83</sup> (unity of design)

ภาคีคู่สัญญาใดที่ในเวลาเข้าเป็นภาคีมีบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในกำหนดว่าแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมทั้งหลายที่อยู่ภายใต้คำขอจดทะเบียนฉบับเดียวกันต้องมีความเป็นเอกภาพภายใต้แนวความคิดเดียวกัน (unity of design) หรือผลิตภัณฑ์ที่จะนำมาใช้กับแบบภายใต้คำขอจดทะเบียนเดียวกันต้องมีความเป็นเอกภาพ (unity of reproduction) หรือต้องมีความเป็นเอกภาพของประโยชน์ใช้สอย (unity of use) หรือมีบทบัญญัติให้แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มีความแตกต่างกันโดยสิ้นเชิงต้องแยกคำขอจดทะเบียนเป็นคนละฉบับ มีความผูกพันต้องทำคำแถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยการทั่วไป

(6) ข้อกำหนดให้มีการแสดงทัศนียภาพของแบบ<sup>84</sup>

ภาคีคู่สัญญาใดที่กำหนดให้คำขอจดทะเบียนต้องแสดงทัศนียภาพของผลิตภัณฑ์ที่นำไปใช้กับแบบต้องทำแถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยการทั่วไป ทั้งนี้หากเป็นแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมที่มี 2 มิติ ห้ามภาคีคู่สัญญากำหนดให้ต้องแสดงทัศนียภาพเกิน 1 มุม และหากเป็นผลิตภัณฑ์ที่มี 3 มิติ ห้ามกำหนดให้ต้องแสดงทัศนียภาพเกิน 6 มุม

(7) ผลของการโอนทางทะเบียน

ภาคีคู่สัญญาใดอาจแถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยการทั่วไปว่า บันทึกการแก้ไขเปลี่ยนแปลงในทะเบียนระหว่างประเทศเกี่ยวกับการโอนทางทะเบียน (การเปลี่ยนแปลงผู้ทรงสิทธิ) ไม่มีผลในภาคีคู่สัญญาดังกล่าวจนกว่าสำนักงานภายในของภาคีคู่สัญญาดังกล่าวจะได้รับเอกสารหรือหลักฐานใดๆตามที่ได้ระบุในคำแถลงการณ์

(8) ข้อกำหนดพิเศษเกี่ยวกับผู้ยื่นขอจดทะเบียน<sup>85</sup>

<sup>82</sup> See also Article 11(1)(b) of Geneva Act

<sup>83</sup> See also Article 13 (1) of Geneva Act

<sup>84</sup> โปรดดู กฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 9 (3)

<sup>85</sup> โปรดดู กฎระเบียบข้อบังคับทั่วไป Rule 8(1)

ภาคีสัญญาใดที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในกำหนดให้คำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศต้องยื่นในนามของผู้สร้างสรรค์แบบ ภาคีสัญญาดังกล่าวต้องแจ้งโดยทำคำแถลงการณ์ถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวไปยังผู้อำนวยความสะดวกทั่วไป

(9) ค่าธรรมเนียมเฉพาะประเทศ<sup>86</sup> (individual designation fees)

ภาคีสัญญาใดที่ใช้ระบบตรวจสอบและภาคีสัญญาใดที่เป็นองค์การระหว่างประเทศอาจทำแถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยความสะดวกเพื่อแสดงเจตนาขอเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเฉพาะประเทศที่ระบุประเทศตนเป็นประเทศที่ประสงค์จะขอรับความคุ้มครองและค่าธรรมเนียมการต่ออายุคุ้มครองเองโดยตรงแทนการรับส่วนแบ่งจากค่าธรรมเนียมสำหรับประเทศที่ระบุเพื่อขอจดทะเบียน (standard designation fee)

(10) ห้ามระบุประเทศภาคีของผู้ยื่นคำขอเป็นภาคีที่ผู้ยื่นคำขอประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง<sup>87</sup> (prohibition of self-designation)

ภาคีสัญญาใดที่ใช้ระบบตรวจสอบอาจทำแถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยความสะดวกว่า หากผู้ยื่นคำขอระบุประเทศตนเป็นประเทศภาคีสัญญาของผู้ยื่นคำขอหรือประเทศต้นกำเนิดของผู้ยื่นคำขอ (applicant's contracting party) ผู้ยื่นคำขอก็ไม่อาจระบุประเทศตนเป็นประเทศที่ผู้ยื่นคำขอประสงค์จะขอรับความคุ้มครอง (designation of contracting party)

(11) องค์ประกอบข้อบังคับเกี่ยวกับคำขอจดทะเบียนระหว่างประเทศ (mandatory contents of an international application)

ภาคีสัญญาใดที่ใช้ระบบตรวจสอบและในเวลาที่เขาเป็นภาคีกรรมสารนี้มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายตนภายในของประเทศกำหนดว่า คำขอรับความคุ้มครองในรูปแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมจะต้องประกอบไปด้วยรายการต่อไปนี้ (ก) ระบุรายละเอียดเกี่ยวกับผู้สร้างสรรค์แบบ (ข) บรรยายลักษณะของแบบ (ค) ระบุข้อถือสิทธิ มิฉะนั้นเป็นคำขอคุ้มครองที่ไม่สมบูรณ์ ภาคีสัญญานั้นต้องแจ้งถึงรายการดังกล่าวไปยังผู้อำนวยความสะดวก

(12) การขยายระยะเวลาในการปฏิเสธการให้ความคุ้มครอง<sup>88</sup> (extension of time for notifying refusal)

ภาคีสัญญาใดที่ใช้ระบบตรวจสอบ หรือ ภาคีใดที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายภายในกำหนดให้สามารถปฏิเสธการให้ความคุ้มครองแก่แบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมได้ อาจทำ

<sup>86</sup> See also Article 7(2) of Geneva Act

<sup>87</sup> See also Article 14(3) of Geneva Act

<sup>88</sup> See also Article 18 (1) of Geneva Act

แถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ระยะเวลาการปฏิเสธการให้ความคุ้มครองจาก 6 เดือน ขยายเป็น 12 เดือน

(13) สำนักงานร่วม<sup>89</sup> (common office of several states)

หากมีกลุ่มประเทศที่ให้ความคุ้มครองแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภายใต้กฎหมายฉบับเดียวกัน กลุ่มประเทศดังกล่าวต้องแถลงการณ์แจ้งไปยังผู้อำนวยความสะดวกทั่วไปเพื่อให้มีผลดังต่อไปนี้

ก. เกิดสำนักงานร่วม (a common office) เข้ามาแทนที่สำนักงานภายในของแต่ละประเทศ เพื่อดำเนินการจัดการเกี่ยวกับการจดทะเบียนระหว่างประเทศ

ข. ดินแดนของกลุ่มประเทศเหล่านั้นจะถือว่าเป็นหนึ่งภาคีสัญญา (a single contracting party) สำหรับวัตถุประสงค์ตามข้อตกลงเอก ฯ

4) การบอกเลิกการเป็นภาคีสัญญา (denunciation)

ตามมาตรา 32 กำหนดว่า ภาคีสัญญาใดๆอาจบอกเลิกการเป็นภาคีสัญญาโดยแจ้งไปยังผู้อำนวยความสะดวกทั่วไป ซึ่งการบอกเลิกจะมีผล 1 ปีภายหลังจากวันที่ผู้อำนวยความสะดวกทั่วไปได้รับแจ้งดังกล่าว หรือวันที่ใดๆภายหลังจากนั้นตามที่ได้ระบุไว้ในคำแจ้งดังกล่าว และการบอกเลิกดังกล่าวจะไม่มีผลใดๆต่อคำขอจดทะเบียนแบบผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมระหว่างประเทศที่ยังค้างอยู่ในระหว่างการดำเนินการ

---

<sup>89</sup> See also Article 19 (1) of Geneva Act